

Kaj delajo
javni uslužbenci
med delovnim
časom?

5

Kaj bo z zaposlenimi
v tržaški tovarni Sertubi?

7

Bo lokal moral iz kapele
ob judovskem pokopališču?

13

Enajstletni učenec
padel z zidka
in z glavo udaril ob tla

12

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 20. SEPTEMBRA 2012

Št. 222 (20.545) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Goccu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

CENA V SLOVENIJI 1,20 €

Meja pri Neumu ovira na hrvaški poti v EU

RADO GRUDEN

Hrvaška se pospešeno pripravlja na vstop v Evropsko unijo, do katerega bi moralo priti 1. julija 2013. Do takrat bo moral Zagreb opraviti še nekaj nalog, za mirno čakanje na načrtovani vstopni datum pa prav vse ni odvisno od Hrvaške. Če pustimo ob strani težave s Slovenijo, ki sicer še ni ratificirala hrvaške pristopne pogodbe, vendar se bodo problemi med državama verjetno tako ali drugače pravočasno rešili ali pa vsaj premaknili na dvostransko raven, pa se tokrat zadeve zapletajo z mejo z Bosno in Hercegovino.

Čeprav so nekaj problemov že rešili, pa so največje težave pri Neumu, ki predstavlja za BiH edino povezavo z Jadranskim morjem, Hrvaško pa deli na dva dela. Zagreb želi ta problem rešiti z gradnjo mostu proti Pelješcu, za to pa potrebuje soglasje Sarajeva. Tam so že jasno povedali, da bo treba zadevo na tak ali drugačen način rešiti pred 1. julijem 2013. Most do Pelješca, za kakršnega se trenutno ogrevajo v Zagrebu, za BiH ni sprejemljiv, saj naj bi bil prenizek, da bi lahko v Neumu vplule oziroma izplule večje ladje, kot pogoj pa Sarajevo postavlja tudi ureditev prehoda do pristanišča v Pločah na Hrvaškem.

Dogovor med državama pričakujejo tudi v Bruslju, saj bo z vstopom Hrvaške v EU in kasneje še v Schengen meja z BiH postala zunanja meja EU. To pa poleg povezave dveh delov Hrvaške predvideva tudi dogovor z BiH o mejnem režimu, ki zadeva tako prehajanje ljudi kot blaga. Zato bodo morali v Zagrebu pohiteti z dogovarjanjem, da bodo ciljni datum vstopa pričakali pripravljeni in tudi uradno postali 28. članica evropske povezave.

NEW YORK - Ekonomisti v poročilu Konference ZN za trgovino in razvoj (Unctad)

Varčevalni ukrepi dodatno zavirajo gospodarsko rast

Glavni izziv po oceni ekonomistov spodbujanje povpraševanja

SKGZ - Razprava na razširjenem Deželnem svetu v Barkovljah

Kaj lahko dobimo v zameno, če se ukinejo pokrajine?

TRST - Tako kot je bilo napovedano, se razširjeni Deželni svet Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je predsedničnim zasedal v prostorih kulturnega društva v Barkovljah, ni opredelil za ali proti ob-

stoju pokrajin. Kot je uvodoma in v zaključku povedal predsednik SKGZ Rudi Pavšič, to tudi ni bil njegov namen. Šlo je za poglobljeno razpravo o vprašanju, ki je za našo skupnost aktualno in pomembno in o katerem

je bila krovna organizacija tudi postavljena na avdicijo pristojne deželne komisije. V razpravi na deželnem svetu so prišla do izraza raznolika stališča.

Na 3. strani

NEW YORK - Varčevalni ukrepi še dodatno zavirajo gospodarsko rast v razvityh državah, prav tako pa ne omogočajo znižanja javnofinančnih primanjkljajev in ustvarjanja delovnih mest, v poročilu ugotavljajo ekonomisti Konference ZN za trgovino in razvoj (Unctad). Ekonomisti Unctada ugotavljajo, da bo za zagon gospodarske rasti potrebna podpora politike. Poročilo se osredotoča tudi na dohodkovno neenakost in opozarja, da zmanjšanje razlik ne bo imelo le pozitivnih socialnih učinkov, temveč bo prav tako vodilo v gospodarsko rast.

Na 11. strani

Pri Kranju v streljanju 2 mrtva in 3 ranjeni

Na 2. strani

Manjšini nezadovoljni z dvojezičnim poslovanjem

Na 2. strani

Minister Profumo in znanstveni potencial

Na 6. strani

Trst: ob tednu mobilnosti o prometnem načrtu

Na 7. strani

Gherghetta brez dlak na jeziku za pokrajino

Na 14. strani

Uprava za preureditev šandreškega krožišča

Na 13. strani

GORICA - Pred koncem leta predaja ključev

Obnova pritličja Trgovskega doma poteka s pospeškom

GORICA - Gradbena dela so dokončana, podest nameščen, obočni strop restavriran, napeljave speljane, naprave za hlajenje in ogrevanje nabavljene. Začenja se zadnja faza del za ureditev pritličja Trgovskega doma na Verdijevem korzu v Gorici. V minulem tednu so si gradbišče ogledali člani komisije, ki po naročilu slovenskih ustanov spremljajo postopek vračanja prostorov in selitev vanje novih vsebin. »Če ne bo presenečenj ali zapletov birokratske narave, bodo dela opravljena do konca novembra. Sledila bo kolavdacija prostorov, pred koncem leta pa bodo ključni pritličja predani novim uporabnikom,« sta napovedala arhitekta dežele FJK.

Na 12. strani

kakšna usoda
na s čaka

Sant'Anna

Impresa Trasporti Funebri

Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Nudimo prevoze za
tržaško občino in okolico,
narodne in mednarodne
prevoze ter razne storitve
na pokopališčih.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebiana 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
Usluge na domu

EVROPSKA UNIJA - Mejno vprašanje med Hrvaško in BiH

Tri četrtnine problemov rešenih, odprto ostaja območje pri Neumu

Meja med državama bo po hrvškem vstopu v EU postala zunanja meja povezave

Zunanja ministra Vesna Pusić in Zlatko Lagumdžija

ARHIV

BRUSELJ - Hrvaška in BiH sta včeraj v Bruslju v pogovorih z Evropsko komisijo rešili 75 odstotkov praktičnih vprašanj, povezanih z režimom na in ob meji med državama v obdobju, ko bo Hrvaška članica EU, BiH pa še ne, je po sestanku povedala hrvaška zunanja ministrica Vesna Pusić. Vprašanje trajne povezave hrvaškega ozemlja pri Neumu je še odprto.

EU je v interesu dobro varovana in urejena meja, saj bo po pridružitvi Hrvaške to zunanja meja unije, ki bo še toliko pomembnejša po vstopu slovenske sosedne v schengenski prostor brez nadzora na notranjih mejah.

Ena najbolj problematičnih točk je Neum, ki je za BiH edina povezava z Jadranskim morjem in deli Hrvaško na dva dela. Hrvaška vlada želi oba dela povezati z mostom proti Pelejšcu, ki ga želi financirati z evropskimi sredstvi. V Sarajevu pa rešitev tega vprašanja povezujejo z ureditvijo prehoda od pristanišča Ploče do BiH. V komisiji so včeraj vzeli na znanje interese Hrvaške in BiH na območju Neuma in pristanišča Ploče ter spomnili na pomen popolnega spoštovanja pravnega reda EU na prihodnji zunanji meji EU.

V pogovorih je sodelovalo kar pet komisarjev - poleg komisarja za širitev Štefana Füleja še komisarka za notranje zadeve Cecilia Malmström, komisar za promet Siim Kallas, komisar za regionalno politiko Johannes Hahn ter komisar za zdravje in zaščito potrošnikov John Dalli.

Hrvaška ministrica je poudarila, da so se dogovorili, da bodo za prevoz blaga čez Neum veljala enaka merila kot za prevoz blaga od Ploč do BiH. Zunanji minister BiH Zdravko Lagumdžija pa je izpostavil, da je za njegovo državo ključno, da bo lahko čez Ploče uvažala in izvažala na način, ki bo to pristanišče odprl za gospodarstvo BiH, da povezava hrvaškega ozemlja pri Neumu ne sme pomeniti ločitve BiH od EU ter da BiH želi dostop do odprtega morja.

O četrtnini vprašanj, ki še niso dogovorjena, sta bila ministra redkobesedna. "Birokrati bodo bolje povedali. Ne gre za to, da 25 odstotkov ni dogovorjenih, temveč so še odprti. Mi pa zamujamo na letalo," je odgovoril na vprašanje, o katerih vprašanjih še ni dogovora. (STA)

Ob infrastrukturi napovedi o gradnji dela hitre ceste

SLOVENJ GRADEC - Predsednik slovenske vlade Janez Janša je ob vladnem obisku Koroške dejal, da je infrastruktura osrednji problem Koroške, gospodarska in socialna slika regije pa da je solidna. Ob tem je minister za infrastrukturo in prostor Zvone Črnač napovedal, da bi lahko ob izpolnitvi določenih pogojev del hitre ceste na Koroško začeli graditi leta 2014. Glede projekta izgradnje hitre ceste, ki je bila za koroške župane med osrednjimi temami tokratnega vladnega obiska, je Janša v Slovenj Gradcu dejal, da ne bo zgrajena v obsegu, kot so si ga nekateri zamislili, vseeno pa v obsegu, ki bo Koroško solidno povezal z osrednjim delom države. Če bo država uspešna pri mednarodnem razpisu za upravljanje avtocestnega omrežja, ki bo predvidoma objavljen že letos in naj bi obsegal tudi sredstva za hitro cesto, bi z deli na trasi hitre ceste od avtocestnega križa do Velenja in dalje do Slovenj Gradca lahko začeli v letu 2014, je napovedal Črnač. Janša je ob obisku ocenil, da je gospodarska in socialna slika regije solidna, brezposelnost pa na povprečju države. Povedal je tudi, da je Koroška v zadnjih letih dobila podpovprečen delež državnih pomoči, in spomnil, da gospodarstvo v regiji posluje pozitivno, še posebej izvozniki.

KRANJ - Na dveh prizoriščih 69-letni moški streljal na več ljudi

V streljanju v Stražišču dva mrtva

Kranjčan, ki je v streljanju tudi umrl, ubil svojo starejšo sestro in ranil še tri osebe - Ena od teh je huje poškodovana - Za tragedijo kriv družinski spor?

KRANJ - V Stražišču pri Kranju je včeraj malo po 12. uri prišlo do streljanja. Kot so sporočili s Policijske uprave (PU) Kranj, sta pri tem dve osebi umrli, tri osebe pa so bile poškodovane. Policija je ugotovila, da je bil strelec 69-letni Kranjčan, ki je v streljanju tudi umrl. Kot je pojasnil predstavnik za odnose z javnostmi na Policijski upravi Kranj Leon Keder, se je streljanje zgodilo na dveh lokacijah. 69-letni Kranjčan je najprej zapeljal pred hišo svojih sosedov v Stražišču, kjer je ustrelil 35-letno žensko in 42-letnega moškega ter ju ranil. Oba so odpeljali v ljubljanski klinični center in sta izven življenjske nevarnosti.

Potem je storilec svoj strelski pohod nadaljeval v hiši v sosednji ulici, kjer je ubil 73-letno žensko, po neuradnih podatkih svojo sestro in ustrelil njenega 77-letnega moža. Slednjega so ranjenega odpeljali v bolnišnico. Na tem drugem prizorišču je umrl tudi storilec, ki je sodeč po prvih informacijah policistov storil samomor.

Policisti še zbirajo potrebna obvestila, da bi ugotovili, kaj je bil motiv za streljanje. Na kraj dogodka sta prišla tudi preiskovalna sodnica in tožilka. Za zdaj še ni jasno, kaj je botrovalo strelskemu pohodu in ali je bil povod morebiten družinski spor ali kaj drugega. Sosedje, ki so storilca poznali, so novinarjem povedali, da je bil priden in delaven človek, zato jih je njegovo dejanje pretreslo.

Moški naj bi sicer veljal za zamerljivega človeka. Vsaj za prvo streljanje, v katerem je ranil svoja sosedja, pa naj bi bil povod spor. Mama ustrelenega 42-letnika je povedala, da je slišala samo streljanje in videla, kako njen sin in snaha ležita ranjena na tleh, otroci pa so jokali v bližini.

Oba poškodovana zakonca in 77-letnik so prepeljali v ljubljanski klinični center, od koder so sporočili, da sta dva poškodovana izven življenjske nevarnosti, eden pa je huje poškodovan in je še v postopku obravnave.

Krajani Stražišča, ki so se zbrali ob prizorišču streljanja, so menili, da je storilec izgubil razsodnost. Ena izmed krajanek je streljanja, ki se v zadnjih dneh vrstijo po Sloveniji, komentirala z besedami: "Ljudje so brezposelni, brez denarja, z živci na koncu, tako ni nič čudnega, da človeku poči film."

Na včerajšnji dogodek, pa tudi na dogodek v torek, ko je 46-letni domačin v naselju Hrustovo pri Velikih Laščah ustrelil 47-letnega geometra, se je v izjavi za javnost odzval tudi predsednik republike Danilo Türk. Izrazil je zaskrbljenost in obžalovanje nad dogodkom, ter poudaril, da najostreje obsoja in zavrača vsakršno nasilje. Svojem in prijateljem umrlih Türk izreka sožalje, hkrati pa izraža upanje, da bodo preostali udeleženci, ki so v streljanju utrpeli strelne poškodbe, čim prej in uspešno okrevali. (STA)

Policija pred zgradbo v Kranju, kjer se je začel strelski pohod

SLOVENIJA - Komisija državnega zbora za narodni skupnosti

Italijani in Madžari niso zadovoljni z izvajanjem dvojezičnega poslovanja

LJUBLJANA - V italijanski in madžarski narodni skupnosti niso zadovoljni z izvajanjem dvojezičnega poslovanja na narodnostno mešanem območju v Sloveniji. Komisija DZ za narodni skupnosti zato vladi, državnim organom in manjšinskim organizacijam predlaga, naj poiščejo rešitve za nadgradnjo sistema dvojezičnega poslovanja. Vlado in pristojne organe poziva tudi k doslednejšemu izvajanju nadzora, pripadnikom manjšine pa priporoča, da v vseh postopkih pred državnimi organi uporabijo pravico do rabe maternega jezika.

Komisija za narodni skupnosti je v torek obravnavala poročila o izvajanju dvojezičnega poslovanja na narodnostno mešanem območju, ki so jih pripravili v manjšinskih organizacijah ter občinah in upravnih enotah, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost. Kot je ugotovil predsednik komisije Laszlo Göncz, sicer predstavnik madžarske narodne manjšine, iz poročil izhaja, da so podatki nasprotujoči, saj je mnenje organizacij narodnih skupnosti drugačno od stališč občin in upravnih enot. Poleg tega je interpretacija

LASZLO GÖNCZ
ARHIV

dvojezičnega poslovanja marsikdaj nejasna.

Predstavniki manjšinskih organizacij so namreč tako v poročilih kot v razpravi na seji opozarjali, da se zakonske določbe glede dvojezičnosti ne izvajajo v zadostni meri, saj le malo organov dejansko posluje v jeziku manjšine. Uslužbenci po njihovih navedbah tudi niso dovolj usposobljeni za vodenje postopkov v jeziku manjšine. Opozarjajo še, da marsikje niso na voljo dvojezični obrazci, poleg tega pa razne odločbe, sklepe in potrdila v jeziku narodnih manjšin izdajo le na izrecno zahtevo strank.

Na podlagi teh poročil tudi v poslanski skupini narodnih skupnosti opazuje razkorak med ustavo in zakoni ter občinskimi statuti in odloki, je pojasnil Göncz. Opozoril je tudi na nedoslednosti, neustrezen in netransparenten sistem financiranja ter neučinkovit nadzor. Ugotovil je tudi, da v državnih organih primanjkuje kompetentnih uslužbencev za vodenje postopkov v jezikih narodne skupnosti.

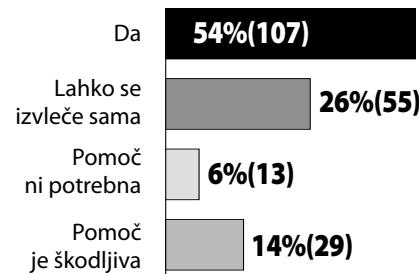
Da se zakonodaja v praksi ne izvaja, kot bi pričakovali, meni tudi vodja službe za narodnosti Stane Baluh. A, kot pravi, je država že pokazala pripravljenost za izboljšave na tem področju, več aktivnosti pa pričakuje od samih predstavnikov manjšin. Narodne skupnosti se morajo namreč zavedati pravic, ki jim jih dajejo ustava in zakoni, je dejal Baluh. Tudi državni sekretar na notranjem ministrstvu Robert Marolt pravi, da so pravice narodnih skupnosti zagotovljene v vseh upravnih postopkih, čeprav še vedno obstaja razkorak med zakonodajo in njenim izvajanjem. A Marolt meni, da gre le za posamične primere.

SPLETNA ANKETA PD

»Slovenija mora zaprositi za mednarodno pomoč«

V tem času se tudi v Sloveniji, kot v nekaterih drugih evropskih državah, govori o morebitni mednarodni pomoči za premostitev najbolj perečih finančnih težav, še posebno na področju bančništva. 53 odstotkov sodelujočih v anketi spletnega Primorskega dnevnika meni, da bo Slovenija čez noč prisiljena zaprositi za pomoč mednarodne finančne ustanove, 27 odstotkov pa jih meni, da se lahko država sama izvleče iz hude krize. 6 odstotkov je prepričanih, da ta pomoč nikakor ni potrebna, 14 odstotkov pa jih meni, da bi bila takšna pomoč za Slovenijo celo škodljiva.

Razprava o tem vprašanju je tudi na slovenski politični in gospodarski sceni povsem odprta, slišati pa je zelo različna mnenja. Predsednik vlade Janez Janša je pred dnevi celo napovedal, da Slovenija - če ne bo prišlo do potrebnih reform in do širšega političnega dogovarjanja - ne bo kos svojim finančnim obvezam na mednarodnih tržiščih. Marsikdo je Janševo izjavo označil za črnogled in za neodgovorno, češ da bi moral premier umirati in ne begati mednarodne javnosti glede kriznega položaja v državi. Drugi pa so Janševe besede označili za realistične, saj vodilni politiki ne smejo skrivati realnega položaja v Sloveniji.

Bo Slovenija za premostitev gospodarske krize prisiljena prositi za mednarodno pomoč?

RAZŠIRJENI DEŽELNI SVET SKGZ - Različne ocene v razpravi o morebitni ukinitvi-združevanju pokrajin

Spremembe so potrebne, a problem niso le pokrajine, temveč upravni aparat v celoti

Vprašanje manjšine mora biti eden od kriterijev, po katerem naj se reorganizira uprava v deželi

TRST - Tako kot je bilo napovedano, se razširjeni Deželni svet Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je predsinočnim zasedal v prostorih kulturnega društva v Barkovljah, ni opredelil za ali proti obstoju pokrajin. Kot je uvodoma in v zaključku povedal predsednik SKGZ Rudi Pavšič, to tudi ni bil njegov namen. Šlo je za poglobljeno razpravo o vprašanju, ki je za našo skupnost aktualno in pomembno in o katerem je bila krovna organizacija tudi objavljena na avdicijo pristojne deželne komisije. V razpravi na deželnem svetu so prišla do izraza raznolika stališča.

Za uvodno razmišljanje je SKGZ povabila časnika **Bojana Brezigarja**, izkušnega in dolgoletnega upravitelja in nekdanjega predsednika evropskega urada za manjšinske jezike. Brezigar je pri obravnavi tematike izhajal iz različnih modelov zaščite v evropskih državah. Tako se manjšinske paravice marsikje dodeljujejo po ključu števila prebivalstva, medtem ko je italijanski manjšinski zakon 482 uvedel sistem teritorija, na katerem so manjšinske skupnosti zgodovinsko prisotne, to načelo pa je povzel tudi zaščitni zakon (38) za našo skupnost. Iz tega vidika so krajevne uprave po Brezigarjevi oceni že opravile svojo vlogo.

Drugo relevantno vprašanje je prisotnost manjšine preko njenih izvoljenih predstavnikov. Sedaj gre za to, da v primeru ukinitve oziroma redimenzioniranja vloge pokrajin manjšina razmisli o strategiji oziroma alternativni rešitvi. To bi lahko bila - tako Brezigar - neka močna upravna struktura za manjšinska vprašanja na deželni ravni, ki bi imela svojo avtonomijo in bi bila neodvisna od tekoče politike.

Igor Kocjančič je v razpravi povedal, da se pokrajin ne da ukiniti tout-court, ker

Na fotografiji desno udeleženci zasedanja v Barkovljah, spodaj predsedujoče omizje

KROMA

so predvidene v ustavi in deželnem posebnem statutu. Dodal je je delo pristojne deželne komisije na koncu, v prvem osnutku dokumenta pa je poenostavitev sedanjih pokrajinskih uprav, od katerih naj bi nekatere pristojnosti prenesli na deželo. Vsekakor bo komisija predlagala, da se spremembe uvedejo po naravnem izteku sedanjega mandata pokrajin.

Za **Aceta Mermoljo** je premier Monti rešil Italijo pred propadom, ne gle-

de na to, kar si lahko mislimo o njem. A prišle bodo volitve, kjer bosta dva tabora: eden za in drugi proti Evropi. Jasno je, da mora za rešitev države zmagati proevropska politika, v tem okviru pa je nujna tudi redukcija cene politike in reforma javne uprave, ukinitvev pokrajin pa je del tega načrta. Na upravo moram gledati kot državljan, ne le kot Slovenec, ki je tam prisoten, je še dejal Mermolja.

Z uvodnimi izjavami Brezigarja je soglašal **Igor Dolenc**, ki je med drugim povedal, da ni odvisno od pokrajin, če bomo Slovenci imeli več ali manj pravic, to je odvisno od tega, kakšen politični veter veje. Glede pokrajin je tudi veliko medijskega zavajanja in nepoznavanja dejstev. Po Dolencu izkušnji bi lahko bile pokrajine dosti več, od tega kar so danes. Res pa je tudi, da se to vprašanje daje na dnevni red pred volitvami, kar ni dobro, bolje bi bilo odločanje o tem prestaviti v čas po volitvah.

Livio Semolič je navedel nekaj zgornjih števil o protislovnem položaju pokrajin. Teh je v Italiji 110 in so med njimi velike razlike. Tako ime tržaška pokrajina 6 občin, Cuneo pa kar 200. Pokrajine so upravni organi in prvo vprašanje je, če država potrebuje in finančno zmora toliko upravnih organov. Problem te države pa je, da ne zna narediti nobene reforme, je dejal Semolič in poudaril, da bi bila zanj ukinitvev pokrajin dobrodošla.

Tudi **Stefano Ukmar** se je izrekel za ukinitvev, kajti Tržačani po njegovem pokrajine ne potrebujejo, pač pa so še kako potrebne resne institucionalne reforme. Pri tem nas zaustavljajo vsi mogoči problemi, pogosto nas kampanilizmi. Kot Slovenci moramo biti na strani reform, za Ukmarja pa je vsekakor neresno, da se dežela lotiva

tega vprašanja šest mesecev pred volitvami.

Za ukinitvev pokrajin se je nedvoumno opredelil **Renzo Mattelg**, za katerega so pokrajine le »stolčki« in je nespametno o tem sploh razpravljati. Po njegovi oceni je očiten dokaz za to videnska pokrajinska uprava, katere predsednik je izjavil, da je to »pokrajina Furlanov«. Poleg tega Slovenci nesmiselno branimo obstoj nekaterih občin, četudi imajo samo petdeset prebivalcev.

Mario Lavrenčič je v razpravi pritegnil Dolencu v oceni, da pač imamo določene okvir o tem, kaj lahko sploh naredimo. Pokrajine so po njegovi oceni postale v resnici medijski problem, kajti realno so njihovi stroški v državnem stroju minimalni. Potreben bi bil pretres in reforma celotnega državnega aparata. Vsekakor pa mora biti problem slovenske manjšine eden od ključev, po katerem naj se reorganizira javna uprava v deželi. Prej ali slej bo majhne občine treba združevati, za uveljavljanje zaščite pa moramo od deželne uprave zahtevati našo prisotnost v »novih« upravnih organih.

Izkušnja **Nives Košuta** (svojčas je bila pokrajinska svetnica) govori o tem, da kot Slovenci nismo imeli možnosti. Dejstvo je, da državni aparat ne deluje, kot bi moral, a država je finančno še vedno na robu prepada, ja dejala Košutova, ki je poudarila, da je potrebno imeti »nekaj vmesnega« med eželo in občinami. Veliko se govori o ukinitvju, a malo ali nič o tem, kaj narediti potem.

Marino Marsič je med drugim dejal, da javne uprave obstajajo, da nudijo določene storitve. V času krize pa je treba moči združevati in se tudi v javnih upravah obnašati bolj podjetniško. Spremembe so, kljub odporu, potrebne, ohranjanje statusa quo pa ne pelje nikamor, je dodal Marsič. (du)

PAVŠIČ Finančni položaj vse bolj kritičen

BARKOVLJE - Predsednik SKGZ Rudi Pavšič je na zasedanju deželnega sveta seznanil prisotne s kritičnim finančnim položajem včlanjenih organizacij. Ta je letos slabši, kot je bil lansko leto v tem času. Velik problem je, da se je dotacija iz zaščitnega zakona znižala za 1,8 milijona evrov, pri čemer ne Rim na deželna uprava še nista sprejela odločitve o tem, kako se bo vprašanje reševalo. Optimisti ocenjujejo, da bo denar do konca leta vendarle nakazan, po drugih ocenah pa naj bi ga bilo le del. Zaradi tega so včlanjene organizacije v vse bolj kritičnem položaju, medtem pa izgleda, da Rim in deželna uprava drug na drugega podajata odgovornost.

Pavšič je navedel tudi dejstvo, da je bilo državi zaradi neizvajanja nekaterih točk zaščitnega zakona »vrnjenih« nič manj kot 28 milijonov evrov. Od tega je 22 dejansko že odpisanih a 6 jih še ostaja potencialno uporabnih. Problem pa se ne more rešiti, če bo še naprej tako slaba dialektika med deželno upravo in rimskimi uradi.

Predsednik SKGZ je kot pomemben gremi za reševanje konkretnih problemov manjšine navedel pravkar ustanovljeno vladno omizje, ki bo prvič zasedalo prihodnji ponedeljek. Pavšič je izrazil željo, da omizje ne postane politična tribuna za vsa mogoča vprašanja in naj bo namenjeno konkretnemu, tehničnemu reševanju problemov.

Pavšič je kot pomembno priložnost navedel tudi deželno manjšinsko konferenco, ki bo na polovici oktobra in jo deželna uprava prireja na podlagi deželne manjšinskega zakona. Ni vseeno, kako bo potekala ta konferenca, da bo naša skupnost imela od nje čim več koristi, je poudaril Pavšič. Zato je potrebna koordinacija, saj je na konferenco predvidoma vabljenih skoraj petsto udeležencev. Izogniti se je treba skušnjavi, da vsakdo tja prinese svojo »domačo nalogo« in se smiselno konference vsebinsko razvedeni v tisoč nepreglednih podrobnosti. (du)

BRITISH SCHOOL

Angleščino se učimo v Trstu
v ulici Torrebianca 18 040-369.369

www.British-FVG.net

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations
Authorised Centre

The British School of
Friuli Venezia Giulia

ENGLISH plus...

GLOSA

Brenkanje na strune boja z boljševizmom se niso obnesle

JOŽE PIRJEVEC

Prejšnji teden ni bilo dosti časa za uživanje bogate kulturne ponudbe, ki je na voljo v britanski prestolnici. Od torka do sobote sva bila z Gorazdom Bajcem že ob 9. uri v arhivu, kjer sva nepretrgano delala do 17. ure. V torek in petek, ko je mogoče ostati več časa, tudi do 19. Kljub takšnemu stakanovizmu mi je vendarle uspelo videti poglavito razstavo, ki so jo Angleži pripravili za obiskovalce olimpijskih iger v Britanskem muzeju in jo seveda posvetili svojemu največjemu človeku, Williamu Shakespearu. Naslovili so jo: "Shakespeare - staging the world", kar bi lahko nekoliko svobodno prevedli: "Kako je Shakespeare postavil svet na oder". Moram reči, da je bil razstava vredna prilike, za katero je bila pripravljena. V ogromnem krožnem prostoru, ki je v srcu Britanskega muzeja in v katerem je bila nekoč slavna čitalnica, so pokazali, kako se je sodobni svet zrcalil v delih velikega barda in s tem poudarili širino njegovega kulturnega obzorja. V Shakespearu je zares najti vse, od antike do angleške in škotske zgodovine, od Levanta do Afrike in Novega sveta, od Londona do Benetk. Kar mi je bilo najbolj novo je bil prav podatek, da so bile slednje proti koncu 16. stoletja najbolj kozmopolitsko mesto v Evropi. K čemur niso malo prispevali naši Schiavoni.

Prejšnji četrtek sem šel tudi v kino, ker se nisem mogel izogniti skušnjavi, da bi na ogromnem platnu kinodvorane Odeon v West Endu ne videl premiere zadnje filmske upodobitve Ane Karenine. Film je režiral Joe Wright, scenografijo zanj pa je napisal slavni dramaturg Tom Stoppard, kar je že samo po sebi garancija. Moram reči, da je film nadvse razkošen in tudi domisel, saj se scene, ki so podane na realističen način, prepletajo s scenami nekoliko ekstravagantne odrske predstave, tako da nikoli ne veš, kje pravzaprav si, v gledališču ali v Rusiji druge polovice 19. stoletja. Ta način pripovedi me ni popolnoma pre-

pričal, čeprav moram reči, da je bila protagonistka Keira Knightly nadvse očarljiva in pričljiva Tolstojeva junakinja. Ane Karenine, kakor jo je ustvarila pred mnogimi desetletji Greta Garbo, pa v mojem spominu ne bo izpodrinila.

Toda vrnimo se v arhiv, kjer sem videl, kakor sem povedal že zadnjič, predvsem nemške dokumente, ki so nastajali med vojno na naših tleh in so jih Britanci s pomočjo stroja Enigma sistematično dešifrirali. Ker so bili na tem področju mojstri, se niso zadovoljili s tem, da prestrežejo zaupne komunikacije Wehrmachta, temveč so prisluškovali še marsikomu drugemu, različnim ambasadam po vsej Evropi in celo radijskim stikom med Titovim Vrhovnim štabom, slovenskim Glavnim štabom in Kominterno. Kakšna je podoba druge svetovne vojne, ki mi jo je ponujala omenjena dokumentacija? Predvsem to, da dogajanja v jugoslovanskem prostoru ni mogoče ločiti od dogajanja na vzhodni fronti, v Severni Afriki, pozneje pa v Italiji in v zahodni Evropi. Naš narodnoosvobodilni boj je bil organsko vpet v veliki spopad med silami Osi in antihitlerjansko koalicijo ter je imel znotraj omenjene drame posebno vlogo, saj se je iz začetne gverile prelevil v mogočno vojaško silo, ki je niso mogli ignorirati ne sovražniki ne zavezniki. Zadeva je bila še posebej zapletena, ker je NOB imela močan ideološki predznak, ki so ga skušali Nemci pa tudi njihovi lokalni pomagači izrabiti za to, da spopad s partizani prikažejo kot boj z boljševizmom. Proti koncu vojne, ko je postajalo jasno, da so »tisočletnemu« Tretjemu rajhu dnevi šteti, so na to struno zabrekli vsi, od četnikov do ustašev (o naših domobrancih v papirjih ni ne duha ne sluha), v upanju, da bodo našli ob koncu vojne nove zaveznike in zaščitnike v Britancih. A pri tem so se bridko uštel, čeprav je Churchill že leta 1943 začel misliti na delitev influenčnih sfer na Balkanskem polotoku.

VREME OB KONCU TEDNA

Prehodna umiritev pred delnim poslabšanjem

DARKO BRADASSI

Naše kraje je sinoči zajela nova hladna vremenska fronta, ki je prinesla občutne količine padavin in ohladitev. Anticiklon nad Sredozemljem je prehodno klonil pred spustom severne višinske doline, za katero priteka proti nam za ta čas mrzel severni zrak. Radiosonda iz Campoformida pri Vidmu bi morala danes na višini 1500 metrov v prostem ozračju nameriti približno 4 stopinje Celzija, kar bo najnižja vrednost od letošnje pomladi. Doslej se je ozračje najbolj ohladilo po zadnji vremenski fronti v preteklem tednu, ko je na isti višini radiosonda namerila 6,6 stopinje Celzija, tokrat bo torej ozračje za približno dve stopinji in pol hladnejše kot pred sedmimi dnevi. Pretekla vremenska fronta je tudi prinesla sneg nad nadmorsko višino 1500 metrov, Višarje so bile, denimo, odeje v snežno odejo kot v začetku zime. Tudi po sinočnji fronti bo danes predvidoma podobno.

Ozračje je trenutno za nekaj več kot 5 stopinj Celzija hladnejše od dolgoletnega povprečja, v zadnjih 24 urah se je v povprečju ohladilo za dobrih 7 stopinj Celzija. Iz enega ekstrema se torej pomikamo v drugi. Normalnosti v zadnjih tednih in mesecih resnici na ljubo skorajda nismo poznali. V letošnjem poletju je bilo bolj malo srednje poti, prevladovali so solidni subtropski anticikloni, ki so v naših krajih prinašali občutno vročino in zelo stanovitno vreme s sušo, v zadnjih tednih pa so se vrstila poslabšanja, povečini s pogostimi močnimi pojavi, marsikje z obilnimi količinami padavin ali močnejšimi nevihtami in za ta čas občutnimi ohlaiditvami. Težnja po ekstremizaciji vremenske slike, bi temu rekli klimatologi, na katero se bomo morali v prihodnje verjetno privaditi.

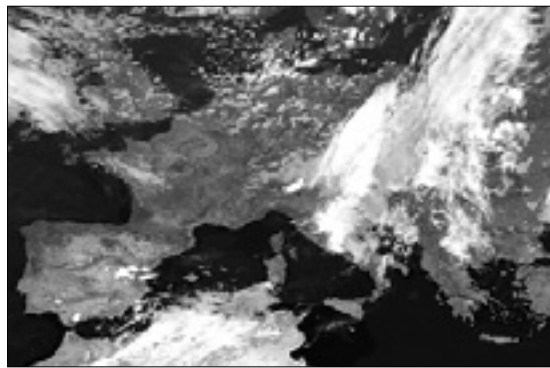
Kakorkoli že, vremenska slika se bo že danes po odhodu vremenske fronte umirila. Ravno današnji in jutrišnji dan pa boste verjetno še najbolj normalna v zadnjem času. Prevladovalo bo sončno in prijetno vreme, burja bo oslabela, najvi-

šje dnevne temperature pa bodo malo nad 20 stopinj Celzija. Noči pa bodo razmeroma sveže.

V soboto in nedeljo bi se morala po kalupu sinočnjega poslabšanja nova višinska dolina spustiti proti Sredozemlju, toda bo naletela na večji odpor anticiklona in bo zato uspela le deloma vplivati na vreme pri nas. Občutnejših poslabšanj ob koncu tedna, kot je kazalo še do pred nekaj dnevi, torej ne bo, toda niti ne popolne jasnine. Naši kraji se bodo znašli med anticiklonskim in ciklonskim območjem, prevladovali pa bodo bolj zahodni tokovi, ki bodo vsaj občasno prinašali vlažen zrak. Za soboto in nedeljo po sedanjih izgleh kaže na spremenljivo vremensko sliko z vsaj občasno povečano vlago in morebitnimi manjšimi krajevnimi padavinami. Temperature pa bodo nekoliko višje od sedanjih.

Kot kaže, bi lahko v prihodnjem tednu prišlo do novega presenečenja. Potem ko je vse kazalo, da se je letošnje poletje že dokončno izpeklo, je možno, da bo zaradi vrste naključij prišlo do nove otoplitve in stabilnega obdobja. Zaradi verjetne jugozahodne advekcije subtropskega zraka ni izključeno, da bomo spet beležili najvišje dnevne temperature nad 25 stopinjami Celzija in da se bo živo srebro lahko mestoma in občasno ponekod celo približalo 30 stopinjam Celzija.

Na sliki: sinoči je naše kraje zajela solidna hladna vremenska fronta

PISMA UREDNIŠTVU

Otročarije in oblast

Sigmund Freud je ugotovil, da se naše življenje prvenstveno vrti okoli dveh nagonov, ki sta vezana na tri telesne odprtine. Samoohranitveni nagon, ki mu odgovarjata usta za prehranjevanje in danka za izločanje ter nagon za ohranitev vrste, ki ima svoj center v spolnem organu. To velja seveda za vsa živa bitja. Mi imamo pa tudi intelekt, ki skuša uravnavati oba nagona, da ne bi bila prekomerno samopašna in ne bi preveč invazivna do sočludi. To so vrline in vrednote pa tudi etika ter moralna.

Vendar se dogaja, da prav ti poskusi potlačevanja instinktov mnogokrat situacijo nemara še poslabšajo, namesto da bi ji bili v prid. Poleg tega je razum neprimerno šibkejši od osnovnih dveh nagonov. Vsaj za zdaj. Upati je, da se bo z nadaljevanjem razvoja okreplil, a tega mi bržkone ne bomo dočakali, saj je napredovanje zelo počasno in bo za to potrebno nekaj tisoč let.

Odkar se zavedamo, so v zgodovini skušale gospodovati nad najvažnejšima goniloma človeških dejanj in nehanj razne religije in cerkve, ki so bile vedno povezane z oblastjo. Zanimivo je, da je bilo vladanje vedno tesno skupaj z vero, ta pa s spolnostjo. In skoro vse vere so bile in je greh uporabljal, tako da, če ne bi grešili, bi nas že davno ne bilo več, ker bi izumrli in bi bilo naše stvarjenje nekakšen božji kiks! Ali se res tako imenovani božji predstavniki borijo za to? Da je to res kaže zakrament Svetega zakona, ki je v cerkvenih krogih zelo malo čislani in pravzaprav le toleriran, saj je povsod slišati, da je spolna zdržnost boljša in Bogu bolj dopadljiva. V zakonu je pač treba nečistovati (kakšna beseda!) že zaradi zapovedi: crescite et multiplicamini. A seks naj bo le za razmnoževanje.

vanje. Gorje če se pri tem zabava moški, da o ženski sploh ne govorimo. Grehi pa so dober predmet izsiljevanja in s tem vladanja in bogatenja (kar je pravzaprav eno in isto!).

A meso je slabo, pa naj bo volja še tako močna. In večina ljudi se požvižga na cerkvene zapovedi in veselo seksa v zakonu in izven. Le tisti najbolj pobožni se periodično spovejo najpogostejšega greha in je spet vse dobro. Če si katoličan namreč, lahko narediš kakršenkoli greh, tudi najnusnejšega, pa se spoveš, objubiš, da ne boš več (pogosto s figo v žepu), odbrenkaš naloženo pokoro in je vse spet dobro.

Zakaj sem naredil ta dolg uvod? Pač zaradi afer v vrhovih slovenske katoliške cerkve. Začelo se je s krajo in poneverbami ter bankrotom Mariborske škofije in prav nič krščanskim sprenevanjem Cerkve od Ljubljane do Rima, kar je pristalo na sodišču. Kar storite nemu teh malih ... Nadaljuje se z obtožbami dveh bivših metropolitov in nadškofov (eden je celo postal kardinal), da imata sina. Torej sta nečistovala! In to celo izven Svetega zakona in kljub zaobljubi večnega(?) devištva! Groza in strah! Ni čudno, da se ves svet temu smeje. Pa ne samo Cerkev, tudi Slovencem, ki smo vedno bolj papeški, kot papež. Pri vsej krizi, ki pesti Cerkev in sploh vere, se grejo otročarijo: »Ti imaš sina!«, »Ne, ti!« In to počnejo ljudje, ki naj bi bili resni teologi in krščanski filozofi in so najvišji izvoljenci vesoljne Cerkve. Ladja se potaplja. Ali res lahko uporabim latinski izrek, ki se ga citira pri neslavnih koncih?

Sic transit gloria mundi.

Primož Možina

ZNANOST - Odkritje Tržaški raziskovalci v zobu iz Slovenije odkrili 6500 let staro zobno zalivko

Ljudje so morda že v prazgodovini zobobol skušali zdraviti tudi z zalivkami, ugotavljajo raziskovalci tržaškega Mednarodnega centra

za teoretično fiziko. Tako zdravljen zob so našli v Sloveniji, odkritje pa so predstavili v ameriški strokovni reviji Plos One. Tržaški raziskovalci so preučevali 6500 let staro čeljustno kost z zobom, ki je bil zalit s čebeljim voskom, najdeno na ozemlju Slovenije. "To je verjetno najstarejši dokaz prazgodovinskega zobozdravstva v Evropi in najstarejši znani primer lajšanja zobne bolečine z zalivanjem," je dejal vodja raziskovalcev na tržaškem centru Federico Bernardini. Čebelji vosek bi lahko človeku v zob dali pred smrtjo ali tik po njej, pravijo raziskovalci, ki ne morejo z gotovostjo povedati, kdaj se je to zgodilo. Če je bil poseg izveden, preden je pacient umrl, je imela zalivka jasen namen: olajšati bolečino in zaščititi izoba, pravi.

Znanstveniki so kost z zobom preiskali z različnimi metodami, kot sta mikro računalniška tomografija in infrardeča spektroskopija. Bernardini je za STA pojasnil, da so preučevali spodnjo čeljust človeka, ki je bila najdena leta 1911 v jami nedaleč od Trsta oziroma Kopra in je del zbirke tržaškega prirodoslovnega muzeja.

Različne raziskave so pokazale, da je bila luknja v zobu namerno napolnjena s čebeljim voskom. Čebelji izdelki so se namreč v prazgodovini, kot pravi znanstvenik, uporabljali za tehnološke, medicinske in umetniške namene. Bernardini je še pojasnil, da sicer pogosto sodeluje s slovenskimi znanstveniki, a pri tem projektu neposrednega sodelovanja ni bilo. V Sloveniji je bila po njegovih besedah opravljena le infrardeča spektroskopija, s katero so analizirali snov, s katero je bil zalit zob.

Odkritje bi lahko pomembno prispevalo k vedenju o začetkih zobozdravstva, še piše revija Plos One. Opozarja, da so dosedanja odkritja pokazala, da so že pred 9000 leti na območju današnjega Pakistana vrtali zobe, ni pa bilo podatkov o zalivkah, čeprav znanstveniki njihovega obstoja niso izključevali. (STA)

FEDERICO BERNARDINI

GLASBA - Jutri v Sežani Skupina The open trio ob petletnici predstavlja svojo drugo zgoščenko

V Kosovelovem domu v Sežani bodo jutri ob 21. uri s koncertom predstavili drugi avtorski CD skupine The open trio, ki jo vodi bobnar Andrej Pirjevec, ki je tudi profesor tolkal na Glasbeni Matici, ob njem pa skupino sestavljajo še Matej Barič – klaviature, Goran Grabič – kitara in Bojan Volk – saksofoni. CD ima naslov Open Your mind, pripravili pa so ga ob peti obletnici delovanja skupine.

Ob tej priložnosti se bo glasbenikom pridružil tudi akademski slikar in vizualni umetnik Simon Kastelic, ki bo zvočni spektakel obogatil tudi z vizualnim elementom, in bo v živo s pomočjo digitalne tehnike ustvarjal in hkrati projeciral na veliko platno v dvorani. Vstopnina je 7 evrov.

Skupina The open trio je nastala leta 2007 kot zamisel bobnarja, skladatelja in vodje skupine Andreja Pirjevca, in sicer z namenom prenesti predvsem avtorske skladbe v sobesedilo zasedbe treh glasbenikov, ki se je kasneje razširila v kvartet, ob tem pa obdržala prvotno ime The open trio. Projekt temelji na ustvarjanju zvočne slike, ki je specifična in precej drugačna od običajnih zasedb, predvsem zaradi drugačne teksture zvoka, ki ob pomanjkanju bas kitare naredi glasbo še bolj izvirno in odprto, na kar namiguje že samo ime zasedbe. Leta 2009 se je skupina prvič predstavila javnosti v znanem Londonskem klubu The Blag Club, v začetku novembra 2010 pa je izšel prvenec tega projekta.

V Sežani danes predstavitev knjige Bruna Volpija Lisjaka Radovedni galeb

V Kosovelovi knjižnici v Sežani bodo danes predstavili zadnjo knjigo Bruna Volpija Lisjaka Radovedni galeb (podnaslov: Sončne pripovedi z galebom na možnarju), ki jo je izdala koprška založba Libris (355 str., cena 15 evrov). Pobudo za knjigo, ki sodi v zbirko Morje, je dal Ribiški muzej iz Kriza, najprej pa so jo že v začetku poletja predstavili v domu Alberta Sirka v Krizu. Radovedni galeb, ki domuje na obalnem skalovju med Križem in Nabrežino, je nemi pričevalec zgodb in pripovedi, v katerih nastopa tudi sam avtor (Lisičin v knjigi), glavni pripovedovalec pa je Berto Tince, v resnici Ivan-Nino Tence (po domače Sirca), ladjedel-ski inženir, podjetnik in predvsem velik ljubitelj morja. Ljubezeden morja združuje Tinceta in Lisičina, ki imata še nekaj skupnega, to da sta njuni ženi Rusinji.

Z avtorjem se bo pogovarjala novinarka Radia Koper Ljuba Sušanj.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

FINANČNA STRAŽA - Predstavili zaključke skoraj dveletne preiskave Colibri

Kam je 40 javnih uslužbencev hodilo med delovnim časom?

Vsi so zaposleni na raznih spomeniških varstvih - Bremeni jih obtožba goljufije na škodo države

Uslužbenca pri vходу na službeno mesto na posnetku finančnih stražnikov in utrinek z včerajšnje tiskovne konference

KROMA

Kam je med delovnim časom hodila polovica vseh uslužbencev štirih javnih ustanov, ki imajo sedež v palači Economo na Trgu Libertà? Kam je hodila tista oseba, za katero preiskovalci sumijo, da je v nekaj več kot treh mesecih bila neupravičeno odsotna kar sto deset ur?

Taka in podobna vprašanja so lebdela v zraku med včerajšnjo tiskovno konferenco, ki jo je ob koncu skoraj dveletne preiskave Colibri sklical vodstvo finančne straže. Na koncu preiskave, ki jo je koordiniral namestnik glavnega tržaškega tožilstva Massimo De Boroli, so štiridesetim uslužbencem raznih spomeniških varstev uradno sporočili, da je predhodna preiskava zaključena in da so bila njihova imena vključena na seznam preiskovanih oseb. Bremeni jih obtožba goljufije na škodo države.

Kot je včeraj večkrat ponovil tožilec Michele Dalla Costa, preiskava ne želi postaviti na zatožno klop vseh javnih uslužbencev, ampak le ugotoviti storilce kaznivih dejanj. Prav tako vpis v seznam preiskovanih oseb seveda ni sinonim za krivdo: to omogoča njihovim branilcem, da dobijo vpogled v preiskovalno dokumentacijo, na podlagi katere bodo lahko sestavili svojo obrambo. Čeprav je, resnici na ljubo, nekaj minut kasneje dejal, da preiskovalci ne pričakujejo, da bi lahko vseh 40 uslužbencev predložilo tako učinkovite dokaze, da bi upravičili tolikšno izostajanje z delovnega mesta.

Preiskava tržaške davčne policije, ki deluje v sklopu finančne straže, se je pričela v drugi polovici leta 2010. Sto dni so opazovali vhode v palačo Economo, v kateri domujejo štiri javne ustanove: direkcija za kulturne in okoljske dobrine Furlanije julijske krajine ter tri deželna spomeniška varstva, ki skrbijo za arheološke, zgodovinske in druge dobrine. Preiskavo so začeli na podlagi opozorila posameznika, ki pa se je kaj kmalu ujemalo z ugotovitvami agentov: uslužbenci redno zapuščajo palačo na Trgu Libertà v času, ko bi morali sedeti v svojih uradih. Poleg tega pa pri tem ne uporabljajo svojih »badgov« - elektronskih izkaznic, ki bi jih morali »ožigosati« ob vsakem vstopu in izhodu iz palače.

Fotografije in video posnetki so neizprosni: na njih so uslužbenci in uslužbenke s polnimi najlonskimi vrečkami, zavoji sladice in še marsičem. Negativni rekord ima oseba, ki naj bi bila brez ustreznega dovoljenja odsotna kar 110 ur! Rezultat: finančni stražniki so v seznam preiskovanih oseb vpisali kar štirideset ljudi, to je več kot polovico vseh uslužbencev, ki so zaposleni v palači Economo. Če jim bodo dokazali goljufijo na škodo države, tvegajo do pet let zapore. Računsko sodišče pa bi od njih lahko zahtevalo tudi mastne denarce, saj so neupravičeno prejeli plačo tudi takrat, ko niso bili v službi. Pa tudi odškodnino za moralno škodo, ki so jo s svojim obnašanjem povzročili javni upravi.

Poljanka Dolhar

NAŠ INTERVJU - Eno izmed vpletenih nadzorništev

Direktor Luca Caburlotto: »Svojim uslužbencem zaupam«

»Preiskave finančne straže imajo za cilj odkritje kaznivih dejanj in jih seveda podpiram. Prav tako dobrodošle so preiskave, s katerimi skušajo preiskovalci odkriti neupravičene odsotnosti javnih uslužbencev. Upam le, da bodo čim prej ugotovili, kateri uslužbenci so res storilci kaznivih dejanj, kajti tovrstne novice mečejo zelo slabo luč na naša nadzorništva in na vso javno administracijo. To pa me, kot človeka, ki verjame v Državo, zelo žalosti.«

Luca Caburlotto, ravnatelj deželne ga spomeniškega varstva zgodovinskih, umetniških in etno-antropoloških dobrin, včeraj ni skrival, da ga je preiskava finančnih stražnikov močno pretresla. Žal mu je, da obnašanje nekaterih »gnilih jabolk«, kot jim pravi, postavlja pod vprašaj delo-

LUCA CABURLOTTO

KROMA

vanje nadzorništev; prepričan je, da bodo nadaljnje preiskave oziroma zagovori osumljencev dokazali, da ni šlo v vseh evidentiranih primerih za kazniva dejanja. »Ne verjamem, da je vseh 40 oseb redno zapuščalo stavbo in hodilo kdo ve kam. Med njimi so najbrž tudi taki, ki so se oddaljili le toliko, da so pokadili cigareto.«

Na naš komentar, da so preiskoval-

ci izrecno omenili osebo, za katero sumijo, da je v nekaj več kot treh mesecih bila neupravičeno odsotna kar 110 ur, pa je dejal: »Roko dam na ogenj, ta oseba ne dela v mojih uradih! Če pogledamo količino dela, ki ga opravimo v sklopu našega nadzorništva, potem je taka odsotnost matematično nemogoča. Marsikateri moj uslužbenec dela tudi doma, zvečer, zato da je nadzorništvo kolikor toliko učinkovito. Danes bi s skoraj stoo odstotno gotovostjo dejal, da med osumljenci ni mojih uslužbencev. No, če bi uslišali mojim številnim prošnjam, da se celotno naše nadzorništvo preseli v tretje nadstropje palače Economo, bi jih lahko sicer bolje nadzirali, ampak upam, da me nadaljnje preiskave ne bodo demantirale: kolikor jih poznam, svojim uslužbencem zaupam.« (pd)

SSG - Nocoj ob 19. uri na Bazoviški gmajni

Jelinčičeva dokumentarna drama Kobarid '38 - Kronika atentata

Slovensko stalno gledališče bo 1. oktobra predstavilo program nove sezone, a je v teh dneh že prisotno na teritoriju s predstavami za odrasle in otroke, ki bodo do novembra obiskale slovenska društva v sklopu pobude Vabilo k abonmaju.

Po sinočnji premieri nove, duhovite predstave 110 okusnih let Sabine Morena, s katero bo gledališče zabavalo gledalce po celi deželi in tudi onstran nekdanje meje, bo z vrsto ponovitev v zgodovinsko pomenljivih lokacijah gostovala tudi lanska produkcija Kobarid '38 - Kronika atentata. Bazoviška gmajna, prežeta s trpkimi spomini na tragične vojne dogodke, bo nocoj, 20. septembra, ambientalno prizorišče predstave, ki se bo pričela ob 19. uri. Tekst Dušana Jelinčiča predstavlja zanimiv utrinek iz zgodovine Primorske, katerega je bil protagonist tudi avtorjev oče, eden od ustanoviteljev organizacije TIGR. Poglavje iz epopeje protifašističnega revolucionarnega upora pogloblja skrivnostne okoliščine neizvedenega atentata na Benita Mussolinija ob njegovem obisku v Posočju 20. septembra 1938. Ko bi Ducejeva limuzina privzela v Kobarid, bi moral tigrovc Franc

Kavs pristopiti k njej, aktivirati bombo in se razstreliti skupaj z italijanskim voditeljem. Do tega pa ni prišlo. Zakaj se je premislil? Na odprta vprašanja je skušal odgovoriti tržaški novinar, alpinist in pisatelj, režijo pa je podpisal Jernej Kobal, ki je skupaj z avtorjem skušal tolmačiti mor-

ralno in človeško ozadje upornih dejanj Tigrovcev. V primeru slabega vremena bo predstava v gospodarski zadrugi v Bazovici. Večer je nastal s sodelovanjem Odбора za proslavo Bazoviških junakov pri NŠK, Slovenskega kulturnega društva Lipa in Jusarskega odbora Bazovica.

Trgatev trte prijateljstva v Zgoniku

Občina Zgonik v sodelovanju z Občino Sežana vabi danes v občinsko vinoteko v Zgoniku ob 13. uri na trgatve trte prijateljstva. Grozde trte prijateljstva obeh občin bosta potrgala župana Mirko Sardoč in Davorin Terčon. Naj spomnimo, da sta trto občinski upravi vsadili leta 2004 ob pobudi Odprta meja.

Poklon Chopinu

Klavirski festival Giovani interpreti e grandi maestri, ki ga že enajst let zapored prireja združenje Chamber Music Trieste, bo drevi ob 20.30 uvedel koncert mednarodno priznanega pianista, Kanadčana Louisa Lortieja. V mali dvorani gledališča Verdi bo virtuoz postregel z bogatim koncertnim programom posvečenim Fryderyku Chopinu. Vstopnice si lahko zagotovite pri Ticket pointu na Korzu 6 (040-3498276).

Salsa ... v Bazovici

V Bazovici bodo tudi v novi sezoni plesali. Kulturno društvo Lipa bo v športnem centru Zarje organiziralo začetni A1 in nadaljevalni A2 tečaj latinskoameriškega plesa salsa. V lansk sezoni je tečaj požel velik uspeh, saj se ga je udeležilo veliko števil mladih. Tečaja bosta letos potekala enkrat tedensko, in sicer ob sredah: A1 ob 20.30 in A2 ob 21.30. Mentorja bosta spretna vaditelja in plesalca Vesna ter Branko. Tečaja sta primerna za vse starosti in začela bosta 3. oktobra. Dotlej pa se lahko vpišete po telefonu (3460192763) od torka do petka od 15.30 do 19.ure.

Boljunški pevci vabijo v svoje vrste

Na pobudo nekaterih vaščanov, se je pred tremi leti zbrala skupina Boljunčanov, v glavnem takih, ki so že dosegli upokojeve in v tem smislu "naj bi imeli več časa" (kar velikokrat v resnici ni tako) in se posvetili petju. Zaprili so domačega glasbenika, naj prevzame vlogo zborovodje. Skupina je z velikim trudom in požrtvovalnostjo-večina članov ni nikoli pela v svojem življenju- kar velja tudi za "maestra", vadila in tudi nastopala pred vaškim spomenikom bodisi ob priliki prvega maja kot prvega novembra in še nekaj malega vmes. V tem trenutku smo pred novo sezono, za katero smo sprejeli novega pevovodjo, saj je prejšnji moral odpovedati zaradi osebnih obveznosti. Začeli bomo redne vaje jutri, 21. septembra, ob 19.30 v društveni dvorani v gledališču Prešeren, seveda v Boljuncu. Zelo bi si želeli, da se bi nam pridružilo večje število ljubiteljev petja, tudi iz širše okolice, saj za dobro družbo in petje ni važno od kod si, ampak da imaš dobro voljo. Pridruži se nam!

Priznanje srbski šoli Jovana Miletića

V prostorih tržaške srbsko-pravoslavne skupnosti v Ul. Genova 12 bo danes ob 11. uri podtajnik pri srbskem ministrstvu za šolstvo Radoje Mitrović izročil priznanje tržaški srbski šoli Jovana Miletića, ki bo z omenjenim priznanjem tudi vključena v sistem dopolnilnega izobraževanja v Srbiji.

BAZOVICA - Medministrsko srečanje SEP na Sinhrotronu

Novi raziskovalni izzivi na širši evropski sceni

Razpravljali o ustanovitvi srednjeevropskega konzorcija raziskovalnih središč - Prisoten minister Profumo

Predstavniki 16 držav srednje in vzhodne Evrope, med katerimi tudi šest ministrov in več vladnih funkcionarjev, se je včeraj mudilo v bazovskem Sinhrotronu, da bi preučilo nove znanstvene in raziskovalne izzive sodobnega časa. Dvodnevno zasedanje, ki ga prireja Srednjeevropska pobuda in se bo nadaljevalo še danes, je posvečeno namreč znanosti in tehnologiji, glavna tema pogovorov pa je bila včeraj vzpostavitev t.i. C-ERIC (Central-European Research Infrastructures Consortium), se pravi projekta o ustanovitvi novega srednjeevropskega konzorcija raziskovalnih središč med devetimi državami - Slovenijo, Italijo, Avstrijo, Češko, Hrvaško, Poljsko, Romunijo in Srbijo. Statut novega konzorcija je tačas že v obravnavi v Evropski komisiji.

Udeležence zasedanja druži namreč želja po nadgradnji znanstvenega sodelovanja, po ureditvi integrirane mreže storitev, ki bi olajšala delo evropskim raziskovalcem in hkrati spodbudila znanstveni in gospodarski razvoj na širši ravni. »Združevanje naprov in sredstev več držav je postalo nujnost, saj so veliki infrastrukturni projekti zelo obsežni,« je udeležence nagovoril ukrajinski minister za znanost, mladino in šport Dmytro Tabachnyk, ki je predsedoval zasedanju (Srednjeevropski pobudi predseduje letos ravno Ukrajina), predsednik gostujoče Elettire/Fermi Carlo Rizzuto pa je dodal, da bodo inštitucije vse bolj kompetitivne in posledično naj bi okrepile kakovost posameznih raziskav in pospešile razvoj znanosti.

Srečanja se je včeraj udeležil tudi italijanski minister za izobraževanje, univerzo in raziskovanje Francesco Profumo. Tudi on je poudaril, da bodo tesne sinergije med znanstvenimi subjekti in njihova visoka kakovost nedvomno prispevale k razvoju evropskega raziskovalnega področja. Danes potrebujemo višje stopnje sodelovanja, saj se moramo soočiti z globalnimi izzivi, je dejal v svojem pozdravnem nagovoru in hkrati poudaril, da bodo sinergije na različnih ravneh spodbudile »kroženje možganov« in ne njihovo izčrpavanje.

V krajšem pogovoru z novinarji je minister Profumo še ocenil, da lahko projekt Srednjeevropske pobude odigra pomembno vlogo v pletenju vse tesnejših povezav tako na regionalni kot

Udeleženci včerajšnjega medministrskega zasedanja v bazovskem Sinhrotronu z ministrom Profumom v sredi

KROMA

državni ravni, med državni članicami EU in tistimi, ki še niso vključene v veliko evropsko družino. »Italijanska vlada namenja področju znanosti vse večji pomen in skuša ovrednotiti raziskovalni

potencial posameznih ustanov, kar bi spodbudilo tudi kompetitivnost in bodoča sodelovanja na evropski ravni.« Minister je obenem potrdil, da dodatnih krčenj prispevkov za znanstvene

ustanove - vsaj na deželni ravni - ne bo.

Zasedanje se bo nadaljevalo danes v Mednarodnem centru za teoretsko fiziko Abdus Salam, ko bo beseda tekla o novih biogorivih. (sas)

DEŽELA FJK - Obisk ministra Profuma

»Trst ima izreden znanstveni potencial«

Minister za izobraževanje, univerzo in raziskovanje Francesco Profumo se je iz Bazovice odpeljal na sedež Dežele FJK, kjer je potekalo srečanje posvečeno razpisu Smart Cities and Communities and Social Innovation, se pravi natečaju, ki ponuja 1,2 milijona evrov za inovacijske projekte, ki bi prispevali k reševanju večjih urbanih in družbenih težav, spodbujajo integracijo in nastajanje »pametnih skupnosti.«

Tudi Dežela FJK s svojimi znanstvenimi in univerzitetnimi poli stremi po tem. Kot sta povedala v svojih nagovorih poudarila tako predsednik dežele Renzo Tondo kot odbornik Roberto Molinaro, vodi inovacija v razvoj, v nastajanje novih delovnih mest in vliva v tem kriznem obdobju občutek varnosti.

Minister je potrdil izreden znanstveni potencial, ki ga ima naše mesto in ob tem še napovedal, da v prihod-

MINISTER
FRANCESCO
PROFUMO

KROMA

njem, triletnem načrtu za financiranje italijanskih univerz bo prioriteta vlade združevanje univerzitetnih polov. Zaustravljal se je seveda pri tržaški oz. videmski univerzi rekoč, da sta se rodili ločeno, »v kratkem pa ju bomo zaročili.« Sicer pa je ob tem pojasnil, da verjame v odgovorno avtonomijo, tako da bosta sama najprimernejše odločala o ustreznih ukrepih.

OBČINA TRST Danes o Evropski prostovoljni službi

V prostorih evropskega urada Občine Trst Europe Direct v Ul. Procureria 2/A bo danes popoldne ob 15. uri informativno srečanje o t.i. Evropski prostovoljni službi, priložnosti, ki jo Evropska unija nudi mladim od 18. do 30. leta starosti, da preživijo v tujini od dveh do dvanajst mesecev. Evropski prostovoljci in bivši prostovoljci bodo nudili praktične informacije o tej službi, njenem pomenu in prednostim, ki jih taka izkušnja nudi. Prav tako bodo nudili koristne nasvete o tem, kako se učinkovito napiše življenjepis in pismo, ki sta potrebna za predložitev kandidature za prostovoljno delo, poleg tega bodo spregovorili tudi o lastni izkušnji. Za informacije sta na voljo tudi naslov elektronske pošte evs@comune.trieste.it in spletna stran www.retecivica.trieste.it/eud.

TRIESTE NEXT - Program dejavnosti za družine in šolarje

Zdrava hrana za otroke

Poseben jedilnik Next za 8000 otrok in šolarjev - Zabavne in informativne pobude o prehrani

Trieste Next, znanstveni dogodek leta, ki bo naše mesto zadnji septembra, bo pestro na Greti, in sicer v parku vile Prinz, kjer bodo na sporedu vodeni ogledi parka, delavnice, predavanja o zdravi prehrani Pri Melari se bo dogajalo v soboto, 29. septembra, pri Sv. Jakobu pa bo živahno 28. in 29. septembra.

Na vseh teh srečanjih bodo posebno pozornost posvečali otrokom, ki se bodo za kratek čas prelevili v prave znanstvenike in bodo lahko spoznavali, kaj je bistvo uravnotežene prehrane, izvedli pa bodo tudi zakaj je tako pomemben zdrav način prehranjevanja. Občina Trst, Univerza v Trstu in založnik Editore Nordesteuropa, organizatorji dogodka, so si ob tej priložnosti zamislili tudi poseben jedilnik, ki ga bodo ves prihodnji teden uporabljali v tržaških otroških vrtcih in šolah vseh stopenj. Odbornica Grimova je povedala, da bo jedi z jedilnika Next okušalo kar 8000 tržaških otrok. Cilj sleherne družbe je, da zdrav otrok zraste v zdravega človeka, je bilo slišati na

poldanskih urah. V petek, 28. septembra, bo pestro na Greti, in sicer v parku vile Prinz, kjer bodo na sporedu vodeni ogledi parka, delavnice, predavanja o zdravi prehrani Pri Melari se bo dogajalo v soboto, 29. septembra, pri Sv. Jakobu pa bo živahno 28. in 29. septembra.

Obsežen program dejavnosti za šolarje pa je v sodelovanju z občinsko upravo pripravil tudi Znanstveni imaginarij, kjer bodo z različnimi srečanji poskusili mladim na preprost, razumljiv in praktičen način razložiti znanost. Skozi zanimive poskuse in projekte, pri katerih bodo otroci aktivno sodelovali, jim bodo približali odgovore na vprašanja, ki se porajajo v njihovih glavah.

Program projekta Trieste Next je tako zajeten, da bi na tem mestu težko našli vse aktivnosti, zato vsem tistim, ki jih zanima tematika (Save the Food) letošnje prve izvedbe znanstvenega salona priporočamo, da obiščejo spletno stran triestenext.it. (sč)

Znova Baron in nadvojvoda

V Muzeju Revoltella v Ul. Diaz 27 bo od danes do nedelje še dodatnih osem ponovitev uspešne potujoče predstave Baron in nadvojvoda: prekomorske sanje v palači Revoltella v režiji Davideja Del Degana. Danes, jutri in v soboto bodo predstave ob 19. uri in ob 20.30, v nedeljo pa ob 11. in 18. uri. Ker prireditveni prostor sprejme največ 35 oseb, je vstop možen samo s predhodno rezervacijo na tel. številko 040-6754350 ali na naslov elektronske pošte biglietteria@comune.trieste.it.

Na šoli Sissa Jean Decety o »bioloških zidakih« empatije

V zborni dvorani Visoke šole za napredne študije Sissa pod obeliskom bo danes ob 11. uri ameriški znanstvenik in eden najpomembnejših svetovnih izvedencev v empatiji Jean Decety predaval o t.i. »bioloških zidakih« empatije. Gre za zelo stare in temeljne strukture, ki so prisotne v človeških možganih in omogočajo tudi zelo zapletene oblike empatije oz. tiste sposobnosti razumevanja čustev bližnjega, zaradi katere je človek dejansko človek.

Razstava o bioarhitekturi

V prostorih hidrodinamične centrale v starem pristanišču bodo danes ob 18. uri odprli potujočo razstavo Bioarchitettura in tour, ki je posvečena reviji Bioarchitettura ob dvajsetletnici njene ustanovitve. Revija je prispevala k prenovi pojmovanja arhitekture v Italiji, saj se je v njej na popolnoma nov način pisalo o ekologiji, pozornosti do okolja, »zelenih« tehnikah in tehnologiji, pa tudi o novem načinu gledanja na gradnje in arhitekturo. Razstava bo odprta do 3. oktobra z urnikom od 9.30 do 13. ure ter od 16. do 20. ure.

O ženskosti v humanizmu

Razstava Colei che sola a me par donna o ženskosti v obdobju humanizma med književnostjo in vsakdanom, bo odprta še do nedelje na dveh lokacijah - v palači Costanzi in v Petrarkovem in Piccolominijevem muzeju, od ponedeljka dalje pa samo v slednjem. Vodena ogleda bosta danes ob 16.30 in v soboto ob 10. uri. Ogled se bo najprej začel v dvorani Veruda palače Costanzi na Malem trgu 2 (ob 16.30 oz. 10. uri), nato pa se bodo obiskovalci podali do Petrarkovega in Piccolominijevega muzeja v Ul. Madonna del Mare 13 (ob 18. uri oz. 11.15). Ogled je brezplačen, obiskovalci pa imajo na voljo tudi večjezično gradivo. Urnik ogledov je sledeč: v palači Costanzi vsak dan med 10. in 13. ter med 17. in 20. uri, v Petrarkovem in Piccolominijevem muzeju pa od ponedeljka do sobote med 9. in 13. uri, ob četrtek tudi med 15. in 19. uri.

SKP: pravice na trgu

Krožek Antonio Gramsci Stranke komunistične prenove prireja jutri na Trgu sv. Jakoba (na delu trga blizu Ul. Industria) od 10.30 do popoldanskih ur pobudo Pravice na trgu - krožek Gramsci za četr, na kateri bodo obveščali oz. prejeli obvestila o problemih glede oskrbe in zdravstva starejših oseb. Ob 16.45 bo glasba z Maxom in Tonio, nakar bo v Ljudskem domu v Ul. Ponziana 14 ob 18. uri javno srečanje na temo Oskrbovalnine v domovih za ostarele: družinski člani ne smejo plačati! Govor bo o obveznostih občin, ki morajo po zakonu v celoti kriti tisti del oskrbovalnine, ki presega pokojnino oskrbovanca, medtem ko se prepagosto dogaja, da morajo razliko plačati družine. O tem bosta govorila gosta iz Roviga Cristiano Pavarin, ki je tam odgovorni za zdravstvo in socialne politike SKP in podpredsednik Pokrajine Rovigo Guglielmo Brusco.

Trojezična knjiga Plovba po Severnem Jadranu

V prostorih pomorskega društva Triestina della Vela (na privezu Istria in Sachetti) bodo danes ob 18.30 predstavili trojezično publikacijo Plovba po Severnem Jadranu. Avtorja knjige, posvečene zgodovini in lepotam Tržaškega zaliva, sta Niki Orciuolo in Andrea Cappai. Knjigo bogati velik izbor fotografij in risb umetnika Jadralca Bruna Catlana, izšla pa je pri beneški založbi Mare di carta.

BOŽJE POLJE

Od danes do nedelje prvi praznik prostovoljstva

Združenje prijateljev skavtskih pobud Amis prireja od danes do nedelje v sodelovanju s Centrom za prostovoljno delo Furlanije Julijske krajine prvi praznik prostovoljstva tržaške pokrajine, ki bo potekal na območju skavtskega sedeža pri Božjem polju. Praznik je namenjen okoli tristo združenjem prostovoljcev in neprofitnim organizacijam, ki delujejo na območju tržaške pokrajine, s ciljem medsebojnega spoznavanja, spoznavanja prostovoljstva ter težav pri oblikovanju mreže združenj prostovoljcev, govor pa bo tudi o pomanjkljivi zamenjavi, potrebi po prostovoljcih ter krčenju ekonomskih sredstev.

Ob tej priložnosti bodo predsedniki združenj dejavnosti le-teh lahko predstavili mladim. Danes bo ob 18.30 srečanje s predsednikom Centra za prostovoljno delo Gregorijem, jutri popoldne bo prišlo na vrsto vsedrjavno civilno služenje, v soboto pa skavti medtem ko bo v nedeljo srečanje s predstavniki občinske civilne zaščite. Vedno v soboto pa bo tudi srečanje med prostovoljci in krajevnimi upravitelji Pokrajine Trst in njenih občin.

SERTUBI - Pooblaščenega upravitelja družbe Jindal Italia Montesija ne bo na današnjem srečanju na prefekturi

Bliža se splošna stavka

Sindikati zaskrbljeni nad usodo delavcev in sploh tržaškega gospodarstva - Poziv politikom in občanom

Splošna stavka v kovinarskem sektorju na Tržaškem je dejansko neizogibna, po vsej verjetnosti pa bo prišlo tudi do splošne stavke v vseh sektorjih.

Dogajanje v tovarni Sertubi je že dodobra načelo živčni sistem zaposlenih, ki so včeraj spet prekrizali roke. Potek ko so v ponedeljek prekinili stavko v pričakovanju na današnje srečanje na tržaški prefekturi s pooblaščenim upraviteljem družbe Jindal Saw Italia Leonardijem Montesijem, so se delavci oziroma področni sindikati Fiom-Cgil, Fim-Cisl in Uilm-Uil v torek zvečer ponovno odločili za stavko. Prekipelo je, ko je Montesi predlagal sindikatom, da se današnje srečanje ponovno preloži, in sicer na 26. september. Danes naj bi namreč na prefekturi formalno podpisali okvirni sporazum, ki so ga sklenili vodstvo Sertubija in sindikati na petkovem srečanju na sedežu tržaške Confindustrie. Upravni svet družbe Jindal Italia, ki je zasedal v Milanu, so namreč preložili za teden dni, delavcem pa to ni šlo v račun. Zato so sindikati v torek zvečer zahtevali od prefekta Alessandra Giacchettija, da pokliče Montesija na današnje omizje na prefekturi. Toda Montesi med sinočnjim telefonskim pogovorom s prefektom svoje prisotnosti ni potrdil, češ da nima kaj novega povedati.

Delavci so včeraj ob 6. uri ponovno ostali pred vrati tovarne, nekateri njihovi kolegi pa so dopoldne postavili utico na Borznem trgu, kjer so seznanjali mimoidoče z dramatičnim položajem, v katerem je njihova tovarna in sploh tržaška industrija. Delili so letake, ki so jih posredovali tudi mnogim trgovcem. Toda marsikdo njihovega letaka ni razobesil in so se zato delavci tudi vprašali, kdo bo v prihodnosti kupoval v tržaških trgovinah.

Problem tovarne Sertubi je namreč problem vsega mesta, sta poudarila na tiskovni konferenci na Borznem trgu pokrajinska tajnika sindikatov kovinarjev Fim-Cisl Umberto Salvaneschi in Uilm-Uil Franco Palman, ki sta napovedala splošno stavko vseh tržaških kovinarjev. V Trstu je bilo v zadnjih letih izgubljenih 12 tisoč delovnih mest, sta povedala. V Sertubiju je skupaj 208 zaposlenih, ki so od januarja rotacijsko v dopolnilni blagajni, s povezanimi dejavnostmi vred pa je mogoče prešteti 320 delavcev in torej družin. Če tem dodamo še več kot 1.000 zaposlenih v štedenjski železarni in povezanih podjetjih je slika jasna. Obeta se skratka padec industrijskih dejavnosti, ki bo vplival na druge panoge, začeni s trgovino. Pravi domino efekt, opozarjajo sindikati.

Delavci so ogorčeni, so še poudarili včeraj. Montesi je lagal vsem, delavcem,

lokalnim upravam oz. institucijam ter vsem občanom, je dejal Palman, medtem ko je Salvaneschi dodal, da bo verjetno kmalu močno zaškripalo v železarni. V tovarno Sertubi so med drugim že prišle iz Indije cevi, ki bi jih morali na osnovi poslovnega načrta proizvajati v Trstu. Tovarni se v tem primeru piše preobrazba in bo Sertubi postal komercialno podjetje. Zato je sindikat pozval vse deželne in lokalne politike, da skupaj nastopijo v Rimu in poiščejo rešitev, ter povabil pokrajinske sindikate Cgil, Cisl in Uil, da okličejo splošno stavko.

Za solidarnost so poleg trgovcev zaprosili vse Tržačane in jih povabili na javno skupščino, ki bo danes dopoldne na Borznem trgu okvirno od 10. ure dalje. Demonstracija je napovedana tudi na Velikem trgu pred prefekturo, kjer bo dopoldne srečanje, na katerega je bil povabljen Montesi. Srečanja naj bi se udeležila tudi tržaški župan Roberto Cosolini in pristojna deželna odbornica Sandra Savino, kot so to zahtevali sindikati.

A.G.

KROMA

O težavah in zahtevah delavcev so govorili na tiskovni konferenci na Borznem trgu

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI - Sinoči srečanje v avditoriju Muzeja Revoltella

Prometni načrt nared do novembra?

Predstavili tudi načrte, ki jih sofinancira ministrstvo za okolje - Resolucija Ostrouške (SL) o parkirnih mestih - Danes o vzdržni mobilnosti

V muzeju Revoltella je bil ponovno govor o občinskem prometnem načrtu (na sliki KROMA levo), v nedeljo pa se je pobude Bicincittà udeležilo 650 kolesarjev (na sliki desno)

Evropski teden mobilnosti, ki ga v tržaški občini obeležujejo že drugo leto zapored, je bil tudi priložnost za predstavitev trenutnega položaja, v katerem se nahaja predlog o novem prometnem načrtu Občine Trst. O tem se je sinoči govorilo na srečanju v avditoriju Muzeja Revoltella, kjer so sicer maloštevilnim prisotnim omenjeni položaj orisali

odbornica za urbanistiko Elena Marchigiani in pristojni funkcionarji občinske uprave, ki so med drugim poudarili veliko soudeležbo občanov in združenj pri oblikovanju predlogov. Občina je prejela preko petsto pripomb in predlogov za spremembo, od katerih jih je sprejela preko šestdeset odstotkov, medtem ko je sedemnajst odstotkov predlogov sprejela le

delno, ostalih 23 odstotkov pa ni sprejela.

Načrt, so dejali govorniki, daje prednost ureditvi območij za pešce v mestnem središču in periferiji ter ureditvi omrežja kolesarskih poti, druga temeljna točka pa sestoji v potrditvi in okrepitvi glavnih smernic sistema javnega prevoza. Na področju zasebnih prevozov razmišljajo predvsem o okrepitvi prome-

tnice na nabrežju, glede parkiranja pa bodo podražili parkirnine v zgodovinskem mestnem jedru, nekatera parkirna območja proti plačilu pa bodo uvedli tudi v nekaterih drugih predelih. Do 9. oktobra morajo dospeti še zadnje pripombe v zvezi s strateško okoljsko presojo, po besedah Marchigianijeve pa na Občini upajo, da bo občinski svet razpravljal o predlogu načrta v novembru.

Sinoči so predstavili tudi tri načrte, ki jih sofinancira italijansko ministrstvo za okolje: gre za načrt prenove predora Montebello, ureditve območja za pešce na Ponteroš in preureditve območja Ul. Trento in Trga Panfili.

Glede prometnega načrta pa je treba opozoriti na torkovo sejo rajonskega sveta za četrto okrožje (Novo mesto-Nova mitnica-Sv. Vid-Staro mesto), kjer so z večino glasov sprejeli resolucijo slovenskega svetnika Severne lige Adriana Ostrouške, kjer se zahteva ohranitev brezplačnih parkirnih mest v ulicah Economo, Lazzaretto Vecchio in Belgoggio, kjer je občinska uprava nameravala uvesti parkiranje proti plačilu po znižani ceni za krajevne stanovalce. Po mnenju Ostrouške gre za močno sporočilo županu Cosolinu in odbornici Marchigianijevi, ki bosta morala to upoštevati. Ostrouška poudarja predvsem, kako ni proti resoluciji glasoval nihče, zanj pa so glasovali celo predsednik rajonskega sveta Bressan, ki pripada Demokratični stranki, dalje še dva svetnika iste stranke in predstavnik Italije vrednot.

V okviru tedna mobilnosti pa bo danes, vedno v avditoriju Muzeja Revoltella, ob 18. uri predstavitev prvega poročila o spremembah glede mobilnosti v Trstu leto dni po sprejetju dokumenta o vzdržni mobilnosti za obdobje 2011-2016. Srečanje prireja t.i. opazovalnica za vzdržno mobilnost, ki med drugim opozarja na prejšnjo nedeljsko prireditev Bicincittà, ki se je udeležilo 650 kolesarjev vseh starosti.

TEDEN MOBILNOSTI - Predavanje Legambiente o t.i. carsharingu

Z delitvijo avtomobilov do varčevanja in varstva okolja

Varčevanje in varstvo okolja sta med glavnimi aduti novega načina mobilnosti v mestih, ki je nastal pred več kot 20 leti v Švici in ki se je v zadnjih mestih že mnogo razširil v Združenih državah Amerike, pa tudi v več državah na stari celini, od Nemčije do Francije in tudi Italije. Gre za ti. carsharing, ki omogoča članom specifičnih podjetij ali organizacij uporabo avtomobilov, ko jim služi vozilo. Skratka delitev avtomobilov med več posamezniki, ki pri tem privarčujejo (saj ne plačujejo bencina, zavarovalnine in drugih davkov) in prispevajo tudi k zmanjšanju onesnaževanja. Računajo, da pomeni vsak avto v tem sistemu 15 do 20 individualnih avtomobilov manj, kar pomeni tudi manjšo gnečo na cestah.

Delitev avtomobilov v Trst in v deželo Furlanijo-Juljsko krajino še ni prodrla, zato pa je o tem predaval predstavnik deželne naravovarstvene organizacije Legambiente Andrea Wehrenfennig v torek popoldne v okviru evropskega tedna mobilnosti. Kot je povedal, se je carsharing s finančnimi prispevki pristojnega ministrstva že uveljavil v nekaterih velikih mestih,

O delitvi avtomobilov je predaval predstavnik deželne naravovarstvene organizacije Legambiente Andrea Wehrenfennig

KROMA

kot so Rim, Benetke in Firence, in tudi v nekaterih manjših mestih. Carsharing se lahko vsekakor razvije le ob ustreznem javnem lokalnem prevozu in torej v okviru načrta, ki ga pripravi javna uprava. Za delitev avtomobilov navadno skrbijo zadrage, v nekaterih državah pa so nastala prava podjetja. Sistem je preprost: člani zadrage

oz. podjetja lahko s pomočjo spleta, mobilnega telefona ali elektronske kartice rezervirajo avtomobil, ko ga potrebujejo. Avtomobili so parkirani na specifičnih temu namenjenih parkirnih mestih, registrirani člani pa plačujejo (večinoma konec meseca) zgolj za čas uporabe vozila.

A.G.

ŠKALA ŠANTA »Rampigada santa«: prijave le še do danes

Ob robu tedna mobilnosti bo v nedeljo ob 10. uri tudi prvi organizirani kolesarski in tekaški vzpon po Škali santi, ki ga prireja društvo za družbeno promocijo Spiz. Pobuda, poimenovana Rampigada santa, bo obsegala tako tekmovalni kot netekmovalni del, zaradi česar bo znamenita reber, ki povezuje Trst s kraško planoto, v nedeljo zaprta za avtomobilski promet. Ob tej priložnosti bo predtekmovalec Simone Temperato oz. t.i. »Magico Tempe«, ki bo vzpon po rebri opravil na enem samem kolesu. Omeniti velja, da se mora tisti, ki želi sodelovati v tekmovalnem delu pobude, obvezno prijaviti. Prijave so možne le še danes in samo po spletni strani www.spiz.it/rampigada-santa/10-rampigada-santa-2012/iscrizione-rampigada-santa-2012. Na spletni strani www.spiz.it so na voljo tudi vse informacije.

NEW YORK - Poročilo ekonomistov Konference za trgovino in razvoj

»Varčevanje še dodatno zavira gospodarsko rast razvitih držav«

Prav tako ne omogoča znižanja javnih primanjkljajev in ustvarjanja delovnih mest

NEW YORK - Varčevalni ukrepi še dodatno zavirajo gospodarsko rast v razvitih državah, prav tako pa ne omogočajo doseganja zastavljenih ciljev znižanja javnofinančnih primanjkljajev in ustvarjanja delovnih mest, v poročilu ugotavljajo ekonomisti Konference ZN za trgovino in razvoj (Unctad). Za rast bo po njihovem mnenju treba ustrezna gospodarska politika. V zadnjem poročilu o trgovini in razvoju ekonomisti Unctada ugotavljajo, da bo za zagon gospodarske rasti potrebna podpora politike. Poročilo se sicer osredotoča tudi na dohodkovno neenakost in opozarja, da zmanjšanje razlik ne bo imelo le pozitivnih socialnih učinkov, temveč bo prav tako vodilo v gospodarsko rast.

Veliko držav v razvoju sicer domače gospodarstvo vzpodbuja predvsem s proticikličnimi ukrepi ekonomske oz. denarne politike. Vendar pa se tudi te države ne morejo izogniti ohlajanju gospodarstva in so prav tako občutljive zaradi poslabšanja razmer v razvitih državah.

Ekonomisti Unctada so sicer že pretekli dve leti opozarjali, da so razvite države prehitro prešle od ukrepov za spodbujanje gospodarske rasti k varčevalnim ukrepom. Zaradi tega po njihovem mnenju že tako šibko povpraševanje potrošnikov še vedno stagnira. Namesto, da bi z ukrepi dvignili zaupanje v gospodarstvo in na finančnih trgih pa so podjetniki pesimistični glede prihodnosti, vlagatelji pa ne želijo investirati v širjenje proizvodnje in ustvarjanje novih delovnih mest.

Poročilo opozarja, da se gospodarska rast zmanjšuje v vseh regijah sveta. V razvitih državah je ohlajanje gospodarstva posledica varčevalnih ukrepov, vendar pa tudi države v razvoju ne bodo več dolgo mogle favorizirati domačega gospodarstva.

Globalna gospodarska rast se je iz 4,1 odstotka v letu 2010 lansko leto znižala na 2,7 odstotka, ugotavlja poročilo. V letošnjem letu je pričakovan dodaten padec na 2,5 odstotka. Razvite države naj bi letos beležile enodotnostno gospodarsko rast. Medtem ko se EU ponovno sooča z recesijo, pa poročilo za ZDA in Japonsko napoveduje približno dvodotnostno rast. Nekoliko večja bo rast v tranzicijskih državah, za katere poročilo napoveduje rast med štirimi in petimi odstotki, kljub temu pa bo ta manjša kot prejšnja leta. Finančna nestabilnost v razvitih državah vpliva na finančne tokove na trgih v razvoju in povečuje nestanovitnost cen surovin, dodaja poročilo.

Ekonomisti Unctada na koncu izpostavljajo, da glavni izziv pri okrevanju ni zmanjšanje dolgov temveč spodbujanje domačega povpraševanja. V tem položaju po njihovem mnenju namreč strukturne reforme ne morejo biti nadomestilo za stimulative ukrepe. (STA)

Skupščina
Združenih narodov
v New Yorku med
zasedanjem

ANSA

FRANCIJA - Po objavi karikatur v satirični reviji Charlie Hebdo Protesti muslimanov po svetu se lahko zaradi tega še okrepijo

PARIZ - Francoska satirična revija Charlie Hebdo je včeraj objavila karikature, ki utegnejo še okrepiti proteste muslimanov po svetu, ki so se razvneli po nedavni objavi ameriškega filma na spletu, žaljivega do preroka Mohameda. Na naslovnici revije je musliman v invalidskem vozičku, ki ga potiska ortodoksni jud, spodaj pa je napis "Nedotakljivi 2", ki je aluzija na francoski film o revnem temnopoltem moškem, ki pomaga aristokratu na vozičku. Spletna stran revije včeraj ni bila dostopna, zaenkrat pa ni jasno, ali so jo blokirali islamisti ali so bili sprejeti ustrezni varnostni ukrepi.

Tednik Charlie Hebdo je sicer že v preteklosti razburjal muslimane. Lani so objavili izdajo, za katero so zapisali, da jo je uredil prerok Mohamed, zaradi česar je bilo uredništvo tarča napada z dimno bombo. V uredništvu revije so pred napovedano objavo karikatur povedali, da bodo karikature "šokirale tiste, ki želijo biti šokirani".

Francoski premier Jean-Marc Ayrault je medtem sporočil, da nasprotuje "vsem ekscesom", klerik največje pariške mošeje Dali Boubakeur pa je francoske muslimane pozval, naj ostanejo mirni. Ayrault je danes še dejal, da lahko vsak, ki se bo zaradi objave karikatur počutil prizadetega, sproži postopek na sodišču, vsekakor pa Francija, je poudaril, ostaja država, kjer je zagotovljena svoboda izražanja.

Premier je tudi dejal, da bodo pristojni organi zavrnilo prošnjo za shod v Parizu proti spornemu filmu, saj "ni razloga, da bi v državo vnašali konflikte, ki je ne zadevajo".

Urednik francoskega tednika Charlie Hebdo, Stephane Charbonnier je zavrnil kritike. Charbonnier, sicer tudi sam karikaturist, je dejal, da bi moral premier podpirati svobodo tiska in republiko, "namesto, da dopušča, da nanj vplivajo smešni klovni, ki protestirajo".

Francoski zunanji minister Laurent Fabius pa je izrazil zaskrbljenost zaradi posledic po objavi spornih karikatur. Francija se je zato po njegovih besedah odločila okrepiti varnost na veleposlaništvih v vseh državah, kjer bi utegnili priti do sovražnega odziva zaradi objav karikatur. V petek, na dan, ko se muslimani tradicionalno zberejo na molitvah, bodo zato iz varnostnih razlogov zaprta francoska veleposlaništva in šole v okoli 20 državah.

Jezo muslimanov po svetu je sprožil film krščanskega skrajneža, posnet v ZDA, ki islamskega preroka prikazuje kot ženskarja. Protesti so se razvneli v večjem delu islamskega sveta, v najhujšem napadu, ko se je razstrelila samomorilska napadalka, pa je bilo v torek v Afganistanu ubitih 12 ljudi.

V Libanonu se je včeraj zbralo na tisoče privržencev šiitskega gibanja Hezbolah, ki so protestirali proti ZDA in Franciji. Jezni protestniki, ki so nosili Hezbolahove in palestinske zastave, so vzklikali "Smrt Ameriki. Smrt Franciji." (STA)

Pakistan ta petek razglasil za Mohamedov praznik

ISLAMABAD - Pakistanska vlada se je na razburjenje zaradi do islama žaljivega ameriškega filma odločila ta petek razglasiti za državni praznik v čast preroka Mohameda. Po navedbah ministra za informiranje Kamarja Zamana Kaire bo to za Pakistance priložnost, da izkažejo svojo ljubezen do preroka. Minister je za jutri napovedal mirne proteste in pojasnil, da Pakistan zagovarja svobodo izražanja, česar pa ne bi smeli izrabiti za napade na neko religijo.

Do nekoliko nenadne odločitve pakistanske vlade prihaja, potem ko so verske stranke za jutri pozvale k protestom proti spornemu filmu Nedolžnost muslimanov, ki se norčuje iz Mohameda. Približno 500 odvetnikov, ki protestirajo v Islamabadu, pa je obsodilo «kriminalen molk» vlade o zadevi.

Dogajanja se je dotaknil tudi papež Benedikt XVI., ki je na včerajšnji avdienci pozval kristjane in muslimane, naj se združijo proti nasilju in vojam.

S&P potrdil najvišjo oceno Avstralije

SYDNEY - Bonitetna hiša Standard & Poor's (S&P) je včeraj potrdila bonitetno oceno Avstralije pri AAA s stabilnimi obeti. Ob tem pa so v S&P državo posvarili pred vse večjo odvisnostjo od kitajskega gospodarstva. Avstralija je ena od peščice svetovnih držav, ki ohranja najvišjo bonitetno oceno. Njeno gospodarstvo je v drugem letošnjem četrtletju v primerjavi s trimesečjem poprej raslo po 0,6-odstotni, v primerjavi z drugim četrtletjem lani pa po 3,7-odstotni stopnji.

V S&P so med razlogi za najvišjo bonitetno oceno izpostavili prilagodljivost avstralske fiskalne in monetarne politike, odpornost gospodarstva, politično stabilnost in zdrav finančni sektor. «V luči močnega povpraševanja po njenih surovinah - iz hitro rastoče Azije, še posebej Kitajske - verjamemo, da gospodarski obeti Avstralije ostajajo ugodni,» še pravijo v bonitetni hiši.

Seveda pa tudi tokrat ni šlo brez opozoril. Tako v S&P opozarjajo na vse večjo odvisnost države od trgovine s Kitajsko. Če bi se povpraševanje po avstralskih surovinah zmanjšalo, bi lahko to močno prizadelo njeno gospodarstvo in tudi trg dela.

Avstralija je sicer edino razvito gospodarstvo, ki se je v času globalne krize izognilo recesiji. Finančni minister Wanyxe Swan je pozdravil mnenje S&P. «Smo ena od sedmih držav na svetu, ki imamo takšno oceno,» je poudaril.

ITALIJA - Po škandalu, ki je prizadel Ljudstvo svobode v Laciju

Polverinijeva pred odstopom?

V LS spor glede volilne reforme, v DS pa glede Vendole - Kasacijsko sodišče: Obnoviti proces proti Pollariju in Manciniju

RIM - Renata Polverini naj bi bila na tem, da odstopi z mesta predsednice Dežele Lacij, voditelj Ljudstva svobode Silvio Berlusconi pa jo je sinoči skušal prepričati, naj tega ne stori. Vedno včeraj se je Polverinijeva sestala z notranjo ministrico Annomario Cancellieri, od katere je želela mnenje o možnih rokih za sklic predčasnih volitev v slučaju odstopa. Polverinijeva je z odstopom (resnici na ljubo večkrat) zagrozila, potem ko je škandal v zvezi z denarjem, ki naj bi bil iz blagajne stranke Ljudstva svobode preusmerjen na tekoče račune v tujini in zaradi katerega zdaj preiskovalci zaslišujejo nekdanjega načelnika LS v lacijskem deželnem svetu Franca Fiorita, dosegel neslutene razsežnosti.

Proti odstopu Polverinijeve so v LS in sredinski stranki UDC, dogajanje pa je verjetno zaostroilo spor v LS glede volilne reforme, čeprav sta se ravno včeraj Berlusconi in tajnik stranke Angelino Alfano srečala z bivšima veljakoma nekdanjega Nacionalnega zavezništva znotraj LS Ignaziom La Russom in Mauriziom Gasparrijem, na katerem naj bi bili zgladili spor.

Alfano (na levi), Gasparri in La Russa pred srečanjem z Berlusconiem

ANSA

Razgibano je tudi v Demokratiški stranki, kjer je okoli trideset parlamentarcev na čelu z bivšim ministrom Giuseppejem Fioronijem pisalo strankinemu tajniku Pierluigiju Bersaniju pismo, v katerem

zahtevajo spremembo pravil za izvedbo primarnih volitev levsredinske koalicije za preprečitev kandidature voditelja Svobode, ekologije in levice Nichija Vendole z obraziložitvijo, da se SEL zavzema za odpra-

vo reforme 18. člena delavskega statuta in določila, ki omogoča sklepanje pogodb v podjetjih tudi ne glede na vsedržavne zakone in pogodbe. Bersani je zahtevo zavrnil, rekoč da bo o tem odločala večina na skupnem zasedanju poslanskih skupin strank koalicije, z njim pa se je strinjal tudi njegov največji tekmeč Matteo Renzi.

Drugače je vedno včeraj italijansko ustavno sodišče tudi uradno sporočilo, da je spor, ki ga je predsednik republike Giorgio Napolitano sprožil proti palermskim tožilem v zvezi s prisluskovnanji pogovorov med njim in bivšim ministrom Nicolo Mancinom glede pogajanj med državo in mafijo, umesten. Kasacijsko sodišče pa je razsodilo, da je treba obnoviti prizivni proces proti bivšima voditeljema tajne službe Sismi Nicoloju Pollariju in Marcu Manciniju glede ugrabitve imama Abu Omarja.

Omeniti velja tudi izjavo Fabia Rive, podpredsednika istoimenskega koncerna, ki ima v lasti jeklaro Ilva v Tarantu, češ da se od tam ne mislijo umakniti, saj so v obrat vložili več kot štiri milijarde evrov in nihče nima namena znižati zaposlitvene ravni.

ZLATO
(999,99 ‰) za kg
43.542,78 € **-12,30**

SOD NAFTE
(159 litrov)
108,04\$ **-3,56**

EVRO
1,3002 \$ **-0,4**

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
19. septembra 2012

valute	evro (povprečni tečaj)	19.9.	18.9.
ameriški dolar	1,3002	1,3054	
japonski jen	102,38	102,64	
bolgarski lev	1,9558	1,9558	
češka krona	24,870	24,815	
danska krona	7,4545	7,4539	
britanski funt	0,80270	0,80350	
madžarski forint	283,10	283,82	
litovski litas	3,4528	3,4528	
latvijski lats	0,6962	0,6962	
poljski zlot	4,1353	4,1139	
romunski lev	4,5043	4,5069	
švedska krona	8,5214	8,5685	
švicarski frank	1,2095	1,2113	
norveška krona	7,4315	7,4655	
hrvaška kuna	7,4000	7,3985	
ruski rubel	40,5170	40,4445	
turška lira	2,3323	2,3486	
avstralski dolar	1,2455	1,2527	
braziljski real	2,6317	2,6532	
kanadski dolar	1,2627	1,2732	
kitajski juan	8,2040	8,2496	
indijska rupija	70,2040	70,5240	
južnoafriški rand	10,7164	10,7780	

GORICA - Obnova pritličja Trgovskega doma s pospeškom

V novembru dela končana, v decembru predaja ključev

Prostor ogradili s podestom, obočni strop restavrirali - Notranjost veliko obeta

Gradbena dela so dokončana, podest nameščen, obočni strop restavriran, napeljevalne speljane, naprave za hlajenje in ogrevanje nabavljene. Začenja se zadnja faza del za ureditev pritličja Trgovskega doma na Verdijevem korzu, ki ga obnavljajo po načrtu arhitekta Dimitrija Waltritscha. V minulem tednu so si gradbišče ogledali arhitekta z dežele FJK Nicoletta Zennaro in Daniel Troncon, izvedenec s področja varnosti Albano Marusic in pet od šestih članov komisije, ki po naročilu slovenskih organizacij spremljajo postopek vračanja prostorov in selitev vanje novih vsebin.

Med ogledom je bil v pritličju vrvež delavcev, tehnikov, predstavnikov konzorcija, ki vodi dela, in podizvajalskih podjetij. Gradbišče ni mirovalo niti v velikošmarenškem tednu in nadoknadili so nekajtedensko zamudo. To kljub temu, da je eno od podjetij - poverjeno je bilo za inštalacije in napeljevalne - šlo v stečaj, a so že evidentirali novega, ki bo začeto delo dokončalo. »Če ne bo presenečenj ali zapletov birokratske narave, bodo dela opravljena do konca novembra. Sledila bo kolavdacija prostorov, pred koncem leta pa bodo ključji predani novim uporabnikom,« sta napovedala oba deželna arhitekta.

Kar so člani komisije videli, veliko obeta. »Kolikor je bilo mogoče, smo restavrirali in ovrednotili obstoječe arhitektonske elemente, zato da bodo značilnosti palače ohranjene. To velja za parket, ki bo uporabljen v "back officeu", in okvire oken, ki gledajo na Korzo. K temu nas zavezuje tudi spomeni-

Restavrirani strop, ki ga bo ustrezna osvetljava še dodatno ovrednotila (zgoraj); člani komisije med ogledom gradbišča Trgovskega doma (desno): v prvem planu podest, s katerim so pregradili prostor in na katerega vodi stopnišče

FOTO P.DK.

ško varstvo,« je opozoril Troncon. O najbolj markantni novosti - podestu - pa je Waltritsch dejal, da »zgleda tako, kakor da bi bil vedno tu, čeprav ni bilo enostavno s Korza prinesiti v prostor 5-metrskih železnih tramov, na katerih sloni«. Nadaljnje delo bo potekalo s pospeškom. Postavili bodo nekaj pregradnih sten, z belo barvo prepleskali zidove, stopnišče

in podest ogradili s steklom, strukturo obložili s hrastovim lesom, z osvetlavo poudarili arhitektonske elemente ter namestili pult ob vhodu in za njim pano z napisom »Trgovski dom«, ki bo lepo viden s Korza. Prevladovale bodo nežne, pastelne barve, ki bodo spoštljive do Fabianijeve palače, je še povedal Waltritsch.

EZTS Komisije nastajajo

V oktobru srečanje s parlamentarci

Skupščina Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) se bo sestala ti pred koncem meseca, sredi oktobra pa je v Gorici napovedana delegacija parlamentarnega združenja prijateljstva Italija-Slovenija, ki jo bodo seznanili z načrti EZTS. Septembrsko zasedanje skupščine bo seveda operativne narave, saj nastavljajo strukturo, ki bo EZTS-ju omogočila, da shodi.

Podžupan Gorice Roberto Sartori zagotavlja, da priprave tečejo s pospeškom, z vršilec dolžnosti direktorja Marjanom Pintarjem so zato v neprestanem stiku. V kratkem - vsekakor pred zasedanjem skupščine - bodo določeni člani štirih delovnih komisij, ki bodo skrbela za pripravo projektov na področjih energetike, okolja, infrastrukture in prometa, zdravstva ter kulture, informacije in izobraževanja. Vsaka bo imela po šest članov: trije bodo iz Gorice, dva iz Nove Gorice in eden iz Šempetra-Vrtojbe. »Imena že imamo, za nekatera pa še čakamo curriculum vitae. Posredovale so nam njih ustanove in družbe s teritorija, ki jih nameravamo vključiti v priprave projektov za novo programsko obdobje,« pravi Sartori. »Komaj bodo komisije sestavljene in imenovane, se bodo lotile dela: preučile bodo posamična področja in začele oblikovati strategijo, o kateri bo potem odločala skupščina. Vsako strategijo bo moral spremljati finančni načrt.«

Na dnevnem redu je še oblikovanje in podpis konvencije z Informetom iz Gorice in Razvojno regijsko agencijo Severne Primorske, ki bosta zagotavljala strokovno oporo pri oblikovanju projektov. Pripravlja se spletni portal, Pintar pa predlaga tudi določitev novega naziva za EZTS, zato da bo takoj prepoznaven.

GORIŠKA

»Igralnic že preveč, odvisnost je breme«

Svetniki občine Šempeter-Vrtojba so danes pred nezavidljivo nalogo: odločiti se bodo morali, ali dajo ljubljanski družbi Alei Iacti soglasje za opravljanje igralniške dejavnosti v igralnem salonu na območju njihove občine. Omenjena ljubljanska družba namreč v bližini nekdanjega mejnega prehoda Vrtojba načrtuje izgradnjo nakupovalno-zabavišnega parka, v katerem želijo urediti tudi igralni salon. Tudi mestni svetniki v Novi Gorici imajo med gradivom za današnjo sejo sklep o podaji sicer nezavezujočega mnenja za isto zadevo. Medtem ko v Novi Gorici ni pričakovati presenečenj - lani so soglasno podprli predlog župana Mateja Arčona o negativnem mnenju -, pa v Šempetru karte niso tako jasne. Že lani so svetniki na tajnem glasovanju sicer soglasje dali, a je zanj glasovalo devet od štirinajstih prisotnih svetnikov. Morda so opozorilo protikorupcijske komisije nekaterim svetnikom, apeli vodstva in zaposlenih v novogoriškem Hitu in še kakšne druge okoliščine jezile na šempetrski tehtnici tudi preusmerile drugam ... Kakorkoli že, vse bo jasno zvečer.

Vnovični postopek na občinskem oz. mestnem svetu je v goriški regiji, kjer že delujejo tri igralnice in sedem igralnih salonov, znova razvnel razpravo o tem, ali prostor prenese še en igralni salon ali igralnico več. »Igralništva je že sedaj preveč,« je prepričan predsednik Goriškega društva za kakovost bivanja Tomaž Torkar. Zato v društvu podpirajo sklep o negativnem mnenju, ki ga je novogoriškim svetnikom predlagal župan. »Nobene težave ne bi bilo, če zraven ne bi bilo igralnega salona,« odgovarja Torkar na nekatere argumente, ki govorijo v prid takšni investiciji, saj bi prinesla nova delovna mesta. »Treba se je

začeti ukvarjati z drugimi stvarmi, ne z igralništvom, ki je bilo že davno obsojeno na propad. Igralništvo prinese odvisnost, ne le igralcev, ampak tudi politike,« opozarja Torkar, ki je prepričan, da je igralništvo v Novi Gorici popolnoma spremenilo kulturo bivanja. »Danes ni treba delati, vsi mislijo, da, če bodo igrali, bodo dobili. Če večina začne tako razmišljati, imamo takoj težave,« opozarja sogovornik in dodaja, da je treba predvsem otroke naučiti kritičnega razmišljanja in jim prenesti sporočilo, da ustvarjalno delo vodi k izpolnjevanju osebnih ciljev, medtem ko dobiti nekaj brez vloženega truda, zaradi neke »sreče«, ne prinese dobrobiti ne posamezniku ne družbi. Tudi do načrtovanja novega Hitovega turističnega kompleksa ima Torkar enako mnenje: »Ni problema v tem, kdo bi to delal, avtomatično smo proti temu, da se začne karkoli delati z igralnimi avtomati. Naj se začne delati še karkoli drugega. Igralniški trg je zasičen, ljudje nimajo denarja. Vlagajmo raje v nekaj, kar bo prineslo dodano vrednost.«

Da je socialno breme, ki ga zaradi koncentracije igralnic na Goriškem nosijo tamkajšnje ustanove, ki se s tem ukvarjajo, veliko, potrjuje direktor novogoriškega Zdravstvenega doma Marjan Pintar. Ambulanto za zdravljenje nekemičnih odvisnosti, kamor sodijo tudi igre na srečo, od letos dalje sofinancira vseh šest goriških občin, medtem ko jo je prej le novogoriška. Skupni letošnji prispevek občin zanjo je 20.000 evrov. »Za ta del sredstev smo občinam hvaležni, brez njih bi težko delovali. Brez dodatnih virov bi pravzaprav lahko zdravili le odvisnosti od drog, za zdravljenje drugih oblik odvisnosti, ki jih izvajamo, namreč država nič ne prispeva,« dodaja Pintar. In to kljub temu, da takšno zdravljenje poteka le v Novi Gorici in da tja prihajajo pacienti iz vse Slovenije.

Katja Munih

LOČNIK - Na šolskem dvorišču se je ponesrečil 11-letni otrok

Med igro padel na glavo

S helikopterjem so ga prepeljali v videmsko bolnišnico, njegovo zdravstveno stanje naj ne bi bilo hudo

Prizorišče padca pred ločniško šolo

BUMBACA

Spotaknil se je ob stopnico in padel naravnost na glavo. Na dvorišču nižje srednje šole v Ločniku se je včeraj ponesrečil enajstletni otrok, ki so ga z rešilnim helikopterjem prepeljali v videmsko bolnišnico. Nesreča je seveda na šoli povzročila velik preplah, zgleda pa, da otrok ni huje poškodovan in bo okrevljal v doglednem času.

Enajstletni učenec iz Šlovrenca, ki obiskuje prvi razred nižje srednje šole Perco v Ločniku, se je med odmorom, okrog 10.15, igral s svojimi sošolci na dvorišču. Otroke so kot vsak dan nadzirale profesorice, ki niso pričakovale, da bo enajstletnik skušal skočiti na zidek, ki ločuje dvorišče na prevozni in neprevozni del. Po informacijah, ki so jih posredovali karabinjerji goriškega poveljstva, je deček nenadoma vzel zalet in skušal skočiti na 125 centimetrov zidek, pri tem pa se je spotaknil z nogo ob stopnico in padel na drugo stran. Deček je obležal na asfaltu, na pomoč pa so mu takoj priskočile prestrašene profesorice in sošolci. Učno

osebeje je nemudoma poklicalo rešilno službo 118 in otrokove starše. Zdravniško osebeje je dečku, ki je bil potolčen po čelu in obrazu, nudilo prvo pomoč, poklicalo pa je tudi rešilni helikopter. Le-ta je pristal na zasebnem zemljišču nedaleč od šole in kmalu zatem odletel proti videmski bolnišnici, kjer so otroka sprejeli na zdravljenje. Deček je ostal pri zavesti, pretresa možganov in notranjih poškodb pa ni bilo mogoče izključiti, zato so mu iz previdnosti opravili vse potrebne zdravstvene preglede. Prognoza ni še znana, po neuradnih informacijah pa otrok ni v nevarnosti in bo kmalu okrevljal. Po navajanju karabinjerjev - ravnateljica Maurizia Marini namreč ni želela dajati izjav - je bilo učno osebeje, ki je odgovorno za nadzor otrok, v trenutku nesreče prisotno na dvorišču. Tožilstvo ni še bilo obveščeno, v primeru, da bi prognoza presegala dvajset dni, pa bi morali postopati po uradni dolžnosti in prijaviti odgovornega za varnost zaradi povzročitve telesnih poškodb iz malomarnosti. (Ale)

ROŽNA DOLINA - Mestni svetniki danes o judovskem pokopališču

Če bo kulturni spomenik, bo lokal moral iz kapele

Predlogu Zavoda za varstvo kulturne dediščine nasprotuje krajevna skupnost Rožna Dolina

Novogoriški mestni svetniki bodo na današnji seji obravnavali predlog o razglasitvi judovskega pokopališča v Rožni Dolini za kulturni spomenik lokalnega pomena. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije ocenjuje pokopališče kot izjemno v memorialni vrednosti, krajinskih kvalitetah, mojstrsko oblikovanih nagrobnikih - najstarejši izvira iz leta 1371, oblikovni zasnovi pokopališča s kapelo in edinstveni nagrobni kaligrafiji.

Pokopališče bo za kulturni spomenik lokalnega pomena razglašeno z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter da se ohranijo njegove varovane sestavine. Sem sodijo zasnova pokopališča, nagrobniki in kapela. Če bodo razglašene za kulturni spomenik lokalnega pomena, potem bo zanje veljal poseben varstveni režim. Ta določa celostno ohranjanje varovanih elementov spomenika in zagotavljanje ustrezne namembnosti celote in posameznih enot skladno s varovanimi vrednotami spomenika in prvotnimi namembnostmi ter da je dovoljena namembnost kapele le kulturnega ali izobraževalnega značaja, ki prispeva k celoviti predstavitvi spomenika. Prav glede kapele je bilo prelitega že veliko črnila: nekaj let je v njej delovala igralnica Fortuna, ko pa se je ta izselila, je najemnik v spodnjem delu odprl lokal. Glede na to, da bodo imeli svetniki danes na mizi gradivo za prvo branje, je še prezgodaj za vprašanja o tem, ali se bo sedanjí najemnik glede na zgornja določila izselil ali ne in kakšne bodo morebitne nove vsebine v objektu. Današnje prvo branje bo namenjeno pridobivanju različnih mnenj, potem pa se bo postopek nadaljeval v ustrezni smeri.

V zakonu o varstvu kulturne dediščine je določeno, da seznanitev lastnikov s predlogom za razglasitev spomenika lokalnega pomena opravi občina, Zavod pa se mora do mnenj lastnikov opredeliti. »Lastnike nepremičnin smo s predlogom za razglasitev seznanili, odzvala se je le krajevna skupnost Rožna Dolina, ki predlogu nasprotuje, češ da ni primerna in ni potrebna. Zavod za spomeniško varstvo s stališčem ne soglaša, potrebo po zaščiti spomenika poudarja in pri njej vztraja,« pojasnjujejo na novogoriški mestni občini.

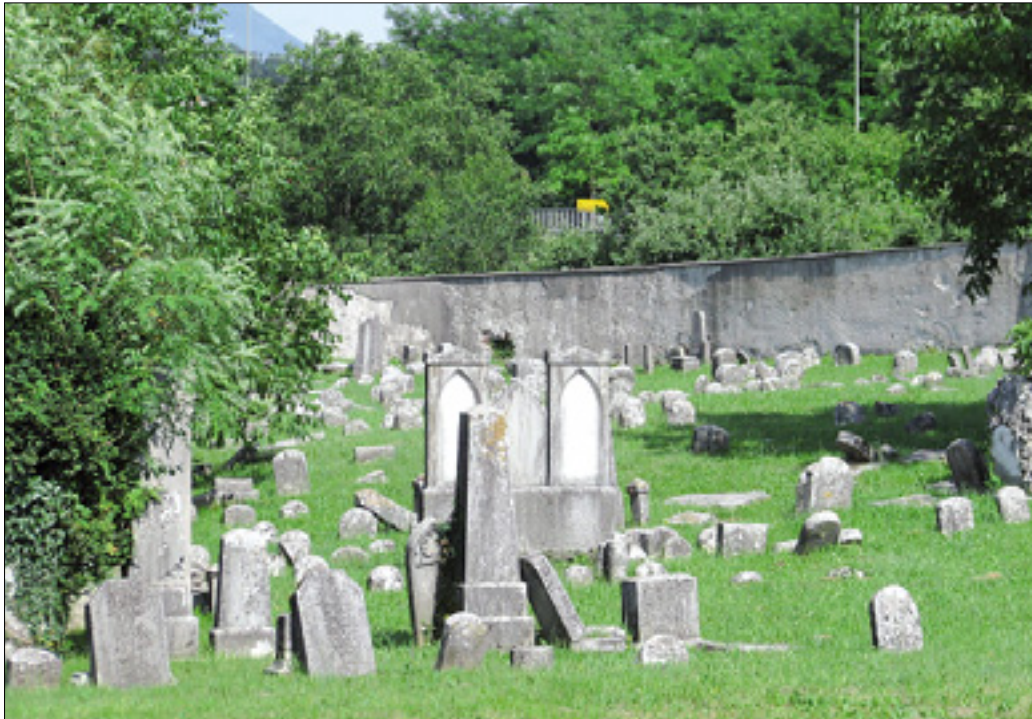
Judovsko pokopališče v Rožni Dolini predstavlja pomembno kulturno dediščino goriškega prostora. V pisnih virih so Judje v Gorici prvič omenjeni leta 1316. Geto je bil ustanovljen leta 1648. Judovska skupnost je pokopavala na lastnem pokopališču ves srednji in novi vek. Pokop na posebnem pokopališču je bil pogojen z odnosom evropskega prebivalstva do Judov skozi stoletja, na drugi strani pa tudi z judovskim izročilom, ki zahteva pokop izven naselja v naravnem okolju. Leta 1881 so prenesli 27 nagrobnikov s starega na sedanje pokopališče. Najstarejši nagrobnik je iz leta 1371, ki je bil leta 1831 prenesen z mariborskega pokopališča v Gorico. Tu je tudi grob filozofa Carla Michelstaedterja.

Judovsko pokopališče v Rožni Dolini se danes nahaja sredi urbanega prostora. Njegovo vplivno območje je določeno z obstoječo pozidavo in predvsem s komunikacijami, ki ga obkrožajo. »Judovsko pokopališče ima izjemno memorialno vrednost, vendar je njegova izvorna oblika, še zlasti velja to za kapelo, odkrnjena in degradirana. Zaradi zaščite in varovanja memorialnega kompleksa ga je potrebno z odlokom razglasiti za kulturni spomenik lokalnega pomena,« je poudarjeno v gradivu, ki so ga prejeli mestni svetniki.

Katja Munih

Judovsko pokopališče v Rožni Dolini (desno), tabla ob njegovem vходу (zgoraj)

FOTO K.M.

ŠTANDREŽ - Župan si je z domačinoma ogledal nevarno krožišče

Tudi uprava za izboljšave

Romoli: »Ovinka nekoliko preostra, treba ju je omiliti« - Delavci podjetja Pessot so se včeraj vrnili tudi v Ulico Diaz

Zahteve krajanov po preureditvi novega krožišča, ki je bilo zgrajeno med ulicama San Michele in Carso v Štandrežu, so upravičene. O tem se je s svojimi očmi prepričal goriški župan Ettore Romoli, ki si je včeraj v spremstvu občinskega svetnika SSK-Demokratske stranke Božidarja Tabaja (le-ta je postavil problem na zadnji seji občinskega sveta) in bivšega predsednika štandreškega rajonskega sveta Marjana Brescie ogledal krožno križišče, ki ga je uredilo podjetje Pessot.

Nezadovoljstvo povzroča predvsem široka gredica pred sedežem Čedajske banke, ki prisili voznike, ki se peljejo proti centru Štandreža, da najprej zapeljejo proti sredini krožišča, nato pa zavijejo proti desni. Gredica, s katero so obrobili parkirne prostore pred podružnico bančnega zavoda »Cassa di risparmio del FVG«, ovira tudi izhod iz krožišča, prav tako težavno pa je zavijanje v Ulico Timavo. »Menim, da so zahteve krajanov po izboljšavah utemeljene,« je povedal goriški župan, po katerem so se o potrebi po preureditvi gredice pred podružnico banke »Cassa di risparmio del FVG« na občini že zavedali v prejšnjih dneh. »Pogovoril se bom s tehničnimi uradi. Preverili bomo, kako se da ukrepati,« je zagotovil Romoli. Brescia in Tabaj sta dalje predlagala ureditev varnejšega prehoda za pešce pred dostopom na krožišče iz Ulice San

Michele v smeri središča vasi ter spremembo vhoda na malo parkirišče pred bančnim zavodom »Cassa di risparmio del FVG«. Nova prometna ureditev povzroča preglavice tudi družinam, ki stanujejo tik ob njem. Na težave, ki jih njena družina ima ob izhodu in vstopu z av-

Romoli z Brescio in Tabajem (levo) in sporno krožišče

BUMBACA

tomobilom na dvorišče, je župana opozorila Loredana Prinčič, ki stanuje ravno na stičišču med Ulico Carso in novim krožiščem. »Ko moram z avtomobilom na dvorišče, mi vsi avtomobilisti hupajo, ker oviram promet, a druge izbire nimam,« je povedala Prinčičeva.

Delavci podjetja Pessot so se včeraj končno vrnili tudi v Ulico Diaz, kjer pločniki že več kot eno leto čakajo na tlakovanje. Od danes bo zaradi gradbenih del prepovedano parkiranje pred palačo Alvaréz. (Ale)

NOVA GORICA - Jutri vzpostavitev sistema izposoje koles pred Eda centrom

Gorici povezani tudi s kolesi

V goriški občini se koles poslužuje 112 uporabnikov - Kolesa bodo opremili s košem in otroškimi sedeži - Največ kolesarjev se pelje od županstva do železniške postaje

Kolesa za izposajo v Gorici

Z jutrišnjim dnem bosta Gorici povezani tudi s skupnim sistemom za izposajo mestnih koles. V Gorici so ga vzpostavili v maju, jutri ob 10. uri pa bo zaživel tudi v Novi Gorici; izposojevalna postaja bo pred Eda centrom. Način izposoje bo podoben kot v Gorici, tudi cene bodo enake, pojasnjuje Boris Volk iz novogoriških mestnih storitev. Cena izposojevalne kartice za rezidente bo brezplačna, prav tako prvih 30 minut izposoje kolesa; nadaljnjih 30 minut izposoje bo veljalo 0,25 evra, za še dodatne pol ure bo treba odšteti en evro, novih 30 minut pa bo veljalo 2 evra. Izposoja, ki bo trajala več kot dve uri, bo veljala 4 evre, največji čas koriščenja je tri ure. Celodnevna izposoja, ki je namenjena turistom, bo veljala tri evre.

V Gorici se je doslej registriralo 112 uporabnikov (junija jih je bilo 67): 92 občanov si je nabavilo kartico v uradu za stike z javnostmi v Ulici Garibaldi, ostali pa za izposajo uporabljajo elektronsko zdravstveno izkaznico. Kolesa je izkoristilo tudi petnajst turistov iz raznih držav; ko bo mogoče nalogati denar na kartice tudi v hotelih, trafikah in neposredno preko kreditne kartice na postajališčih, pričakujejo, da se bo koles posluževalo več turistov.

V Gorici so uredili pet izposojevalnih postaj, in sicer na trgu pred županstvom, ob parkirišču pred železniško postajo, na Travniku, v Ulici Diaz in ob parkirišču na Drevoledu Orian. Na razpolago je 35 koles. Največ uporabnikov (kar 60 odstotkov) ko-

lesari od trga pred županstvom do železniške postaje in obratno.

Občina bo kolesa opremila s koši in sedeži za otroke, načrtuje pa tudi nakup otroških koles. Če bo projekt Pisus financiran, bodo izposojevalne postaje zavarovali z nadstreškom in nabavili nekaj električnih koles. Vandali so že poškodovali nekatera kolesa, ki so bila nemudoma popravljena, nekaj težav pa je bilo tudi z delovanjem elektronskih kartic.

Novogoriška izposojevalna postaja bo pridobitev za obe mesti: v Gorici izposojeno kolo bo mogoče vrniti v Novi Gorici in obratno. Mesti bosta s tem spodbujali uporabo ekološkega načina prevoza in povezovanje prebivalcev.

TRŽIČ - Enrico Gherghetta odločno za ohranitev pokrajin

Za večjo demokracijo brez dlak na jeziku

Shoda se je udeležilo veliko občanov in upraviteljev, deželnega vodstva Demokratske stranke pa ni bilo

Enrico Gherghetta (levo) nagovarja občinstvo v trziški dvorani (zgoraj)

BONAVENTURA

»Krizo je mogoče premagati le z večjo demokracijo: treba je krčiti stroške, ne pa pravic. Vse je mogoče obrniti na glavo, vendar je treba pred tem določiti, kaj pomeni "demokracija". Po našem mnenju volitve pomenijo demokracijo, slednja pa je tesno povezana s teritorijem. Naša dežela mora spoštovati svoj teritorij in ohraniti svojo specifiko, da lahko zaščiti manjšine in da lahko svoje gospodarstvo prilagodi zahtevam okolja, sociale in globalizacije.« Predsednik goriške pokrajine Enrico Gherghetta je pričar, da je treba stvari povedati brez dlak na jeziku, tudi v primeru, ko je treba plavati proti toku. In tega se je dosledno držal v torek zvečer v natrpani dvorani trziškega Kinemaxa, kjer je predstavil vsebino »prevratniške« knjižice »Il coraggio della democrazia. Idee per la nuova società regionale« (Pogum demokracije. Ideje za novo deželno družbo). Večera so se ob Gherghettovi odborniški ekipi udeležili številni levosredinski upravitelji iz cele pokrajine, občani (kar nekaj je bilo goriških Slovencev) in tudi kak predstavnik desne sredine, deželnih svetnikov Demokratske stranke pa ni bilo. Sve-

tniško skupino v deželnem svetu je zastopal le predstavnik Slovenske skupnosti, Igor Gabrovec.

»Drevi nismo tukaj, da bi ščitili osebne interese in vodili volilno kampanjo. Nočem kandidirati, tako kot nočem biti imenovan na nobeno mesto. Funkcijo predsednika pokrajine rad opravljam; mandat, ki ste mi ga zaupali, želim izpeljati do konca. "Pogum demokracije" pa po mojem mnenju pomeni tudi biti danes tukaj, da povem to, česar moja stranka ne pove,« je povedal Gherghetta, ki ga je uvedla pokrajinska odbornica Sara Vito. Ghergetta je v svojem dolgem nagovoru izpostavil, da bi bila ukinitve pokrajin, za katero se je med drugim izrekla tudi deželna predsednica Demokratske stranke Debora Serracchiani (ni slučaj, da je Gherghetta svojo knjižico začel ravno z besedami »Cara Debora«), ne pomenila prihranka, pač pa obratno. »Jaz sem za ohranitev pokrajin, ki imajo širše pristojnosti, kot so motorizacija, šport, javni prevoz, turizem in zaščita manjšin. Če bi jih ukinili, bi odvzeli občanom institucijo, ki jo predvideva ustava: to bi bilo znižanje ravni demokracije,« je povedal Gherghetta, ki v svoji knjižici ne štiti le pokrajin, pač pa predlaga tudi nov razvojni model, ki bi moral biti pozoren do okolja in zelene ekonomije, ter nov ustroj dežele, ki bi morala ščititi svojo avtonomijo, se otreosti odvečne birokracije in spodbujati razvoj socialne družbe, v kateri bi javni in zasebni sektor sodelovala. Gherghetta se zavzema tudi za znižanje plač deželnih svetnikov, predsednikov pokrajin in županov.

Na pomen, ki jo ima ohranitev goriške pokrajine za tu živečo slovensko narodno skupnost, se je osredotočila podpredsednica in odbornica Mara Černič, po kateri morata reformo pokrajin voditi načelo demokratičnosti in jasne dodelitve kompetenc, ne pa računovodska logika. Ocenila je, da pokrajina Gorica omogoča Slovincem doseganje pomembnih političnih rezultatov, zato bi morala manjšina napeti vse sile, da jo zaščiti in ohrani svoje politično predstavnostvo. »Pokrajina je institucija, ki dosegajo cilje, vezane na družbeni napredek na točno začrtanem ozemlju, kar pomeni, da je politična vizija poglobitnega pomena, ker usmerja razvoj in ščiti teritorij. In prav zaradi tega je zelo pomembno, da sedijo v pokrajinskih odborih in svetih predstavniki slovenske narodne skupnosti,« je povedala Černičeva, ki je svoj nagovor zaključila s Kocbekovim citatom.

V teku večera so v Kinemaxu zbirali tudi podpise za peticijo, s katero želi pokrajina Gorica podpreti Film Commission dežele FJK.

VOLITVE V FJK Serracchianijeva bo kampanjo začela v Gorici

V soboto, 22. septembra, bo v goriškem Kulturnem domu javno srečanje s predsedniško kandidatko Demokratske stranke na deželnih volitvah v Furlaniji-Juljski krajini Debora Serracchiani. Srečanje z naslovom »Cambiare, decidere, crescere« (Spreminjati, odločati, rasti) bo prva etapa njene volilne kampanje, ki se je uradno začela pred dvema tednoma v Codroipo, v goriški pokrajini. Serracchianijeva se bo v spremstvu pokrajinskega tajnika Demokratske stranke Omarja Greca najprej srečala z delegacijo upraviteljev, ki so njeni strankarski somišljeniki, nato pa se bo v Kulturnem domu pogovarjala s publiko o reformi dežele FJK, spodbujanju gospodarstva ter odnosu med občani in institucijami. »Na sobotnem večeru bodo občani imeli priložnost, da prisluhnejo volilnemu programu kandidatke, ki ji bodo lahko tudi predstavili potrebe un prioritete goriškega območja,« je povedal Greco. Srečanje se bo začelo ob 17. uri.

Poročilo je pripravljeno

Vršilec dolžnosti generalnega direktorja goriškega zdravstvenega podjetja Marco Bertoli bo danes prejel poročilo o morebitnih odgovornostih goriškega zdravstvenega osebja v tragičnem dogodku, ki se je pripetil pred dvema tednoma v Padovi, kjer je ženska iz goriške pokrajine rodila mrtev fetus. Poročilo je izdelala preiskovalna komisija, ki jo je imenovalo zdravstveno podjetje. Nesrečna mamica je namreč izjavila, da so jo v Padovo napotili iz goriške bolnišnice, čeprav je v sebi nosila osem mesečni fetus z malformacijami srca. Poroda otročič - ime naj bi mu bilo Jacopo - ni preživel, zato je državno tožilstvo iz Padove uvedlo preiskavo.

Delovna praksa za mlade

Goriška pokrajina želi mladim brezposelnim omogočiti, da si naberejo izkušenj v podjetjih, družbah, zadrugah in drugih delovnih okoljih. Zato je objavila razpis, na katerega se bodo do konca oktobra lahko prijavila podjetja, ki so pripravljena sprejeti mlade do 35. leta starosti na delovno prakso, ki bo trajala največ šest mesecev. Pokrajina je projektu namenila 51.000 evrov, vsak pripravnik bo prejel 500 evrov mesečno; več informacij nudijo v uradu za delo goriške pokrajine in na spletni strani pokrajinske uprave.

Sedem delovnih mest

Občina Vileš bo v okviru projektov družbeno koristnih dni za določen čas (52 tednov) zaposlila enega delavca in tri uradnike, ki bo zadolžen za vzdrževanje občinskih stavb, urejanje arhivov in sodelovanje z raznimi uradi. Tri delavce, ki bodo vzdrževali zelenice, čistili ceste, ipd., išče tudi občina Krmin. Zainteresirani naj se do prvega oktobra zglasijo v uradu za zaposlovanje v Ulici Alfieri v Gorici, kjer nudijo tudi podrobnejše informacije.

Kako se ubranimo stalkinga

V Sovodnjah bo danes vsem odprto predavanje na temo »Stalking: kaj je in kako se ga ubranimo«; potekalo bo v sovedenjski dvorani Zadrugne banke z začetkom ob 20. uri. Naslednja predavanja bodo 11. oktobra ob 20.30 (»Kako preprečiti kraje, sleparije, rope, roparske prekrške«), 18. oktobra ob 20.30 (»Kako se izogniti nezgodam na domu«) in 25. oktobra ob 20. uri »Nasilje po spolu: psihološki vidiki in možnosti protiukrepi«.

V Trziču srečanja z avtorji

V konferenčni dvorani občinske knjižnice v Ulici Ceriani v Trziču se bo danes začel niz javnih srečanj z avtorji, ki bo potekal do 13. decembra. Ob 18. uri bo svojo kriminalko z naslovom »Senza scrupoli« predstavila Barbara Pascoli. Začeli bodo torej v znamenju krajevne literarne ustvarjalnosti.

TRŽIČ - Občina objavila razpis

Zaradi obnove Korzo vsaj štiri mesece zaprt

Trziška občina je objavila razpis za pretlakovanje Korza Popolo; rok za oddajo ponudbo bo zadel 17. oktobra. V pričakovanju na denar iz sklada Piusus je občina vložila v obnovo središčne ulice del narjara, ki ji pripada zaradi prodaje energetskega sektorja družbe Iris.

Do odprtja gradbišča bo predvidoma prišlo ob koncu januarja oz. na začetku februarja, dela naj bi trajala skupno 131 dni. Korzo bo torej zaprt vsaj štiri mesece, po obnovi pa bo njegov videz korenito spremenjen. Odstranjeno bo sedanje tlakovanje, peščena podlaga bo nadomeščena z bituminozno maso, nameščene bodo nove porfirne kocke. Delo bodo opravili v dveh fazah, zato da ne bi ovirali delovanja občinskega gledališča: Korzo bo najprej zaprt med Drevoredom San Marco in Ulico Desena, nato med Ulico Desena in trgom. Vzporedno z zaprtjem Korza bodo speljali enosmeren promet po Drevoredu San Marco (do Ulice Matteotti) in po Ulici Toti (do Ulice Marziale), zato da bodo ne le nadomestili izgubljena parkirna mesta, a pridobili tudi nova; le-teh naj bi bilo skupno 80, medtem ko jih je bilo na Korzu le 40. Razmišljajo tudi o reviziji kolesarske poti, med potekom del pa bodo s trgovci preverjali možnost o ureditvi peš cone na Korzu. Obnovitvena dela bodo veljala 413.248 evrov.

Korzo Popolo čaka na pretlakovanje

FOTO K.B.

GORICA - Zdravstveno podjetje

Dežela ni imenovala direktorja »Oblastniške igre v škodo ljudi«

Vršilec dolžnosti direktorja Marco Bertoli predvidoma ne bo potrjen na tem mestu

Deželna vlada Furlanije-Juljske krajine je na mestu generalnega direktorja zdravstvenega podjetja srednje Furlanije potrdila Giorgia Rosa, odločila pa je odločitev o imenovanju novega generalnega direktorja goriškega zdravstvenega podjetja. Od imenovanja bivšega generalnega direktorja Giannija Cortiule na čelo deželne direkcije za zdravje usodo goriškega zdravstva namreč kroji vršilec dolžnosti direktorja Marco Bertoli, ki pa naj ne bi bil potrjen na tem mestu. Tako trdi deželni svetnik Demokratske stranke Sergio Lupieri, ki je mnenja, da so odločitve deželne vlade nerazumljive in nikakor ne odgovarjajo koristim občanov.

»Zdi se, da tržaški del deželnega odbora potiska v vrh goriškega zdravstvenega podjetja Marina Nicolaia, sedanjega administrativnega direktorja mešane družbe, ki upravlja univerzitetno bolnišnico na Katinari,« navaja Lupieri in ugotavlja: »Če bi se uresničila Tondova reforma, ki predvideva ohranitev le treh zdravstvenih podjetij, bi Nicolai postal generalni direktor tržaško-goriškega podjetja.« To seveda ob neupoštevanju goriške zahteve o ohranitvi samostojnega zdravstvenega podjetja. Lupieri omenja še eno možnost, ki naj bi pogojevala deželne izbire: »Imenovanje na čelo goriškega zdravstvenega podjetja morda pa odpira Ma-

Marco Bertoli

BUMBACA

rino Nicolaiu pot do imenovanja za generalnega direktorja Katinare, namesto Francesca Cobella, ki to mesto zaseda od marca leta 2010. Izbira je bila za deželni odbor očitno pretrd oreh, zato je bila preložena,« komentira Lupieri in pristavlja: »Čudi takšno početje Tondovega odbora, ki kljub jasnim direktivam iz zadnjega odloka Balduzzi ravna nerazumljivo in premika direktorje iz vzrokov, ki nimajo ničesar opraviti s strategijo za izboljšanje zdravja občanov. Za temi manevri se skrivajo le stare oblastniške igre v škodo ljudi.«

KRONOMETER: MARTIN PRVAK
VALKENBURG - Nemški kolesar Tony Martin je na svetovnem prvenstvu v Valkenburgu ubranil naslov prvaka v kromometru. Srebro je osvojil Američan Taylor Phinney, ki je zaostal vsega za pet sekund, tretji je bil Belorus Vasil Kirijenka. Najboljši Italijan je bil na 10. mestu Adriano Malori (Ita). Od dveh slovenskih predstavnikov je bil najvišje uvrščen Kristijan Koren, ki je 45,7 kilometrsko progo končal na 17. mestu, od naporne sezone izmučeni Jani Brajkovič pa je zasedel le 40. mesto.

LISA RIDOLFI BREZ ZMAGE
Italijanska namiznoteniška ženska reprezentanca je v kvalifikacijah za ekipno evropsko prvenstvo 2. divizije še zmage. Po porazu proti Litvi s 3:0 je v torek z enakim izidom izgubila tudi proti Srbiji. V postavi je tokrat igrala tudi Lisa Ridolfi iz Nabrežine, ki je proti Gabrieli Feher izgubila s 3:0. Nastopili sta še Elisa Trotti in Chiara Colantoni. Tretji krog kvalifikacij bo 20. novembra, ko bo Italija igrala v Ukrajini, nato pa se bo pomerila v skupini A še proti Švedski in Grčiji. Moška reprezentanca pa je s 3:1 premagala Slovenijo. Edino točko zanjo je dosegel Bojan Tokić, ki je z 2:3 premagala Mihaia Bobocico.

MESSI KOT PELE, BECKHAM IN CRISTIANO RONALDO

bila predstavljena na londonskem stadionu Wembley. V muzeju Madame Tussauds bo Messi stal ob Peleju, Davidu Beckhamu in Cristianu Ronaldu.

NOGOMET - Chelsea vodil že z 2:0, Turinčani izenačili, na koncu pa bi lahko celo zmagali

Samozavestni Juventus

LONDON - Juventus je povratak v najelitnejše evropsko klubsko tekmovanje praznoval z dobrim nastopom in dragoceno točko (2:2) na igrišču Chelsea. Turinčani so pokazali vse drugačno igro kot dan prej Milan na San Siru proti povprečnemu Anderlechtu. Podobno kot v torek na srečanju med Realom Madridom in Manchester Cityjem so tudi na stadionu Stamford Bridge v Londonu gledalci spremljali zanimiv in atraktiven nogomet. Chelsea je v 33. minuti vodil že z 2:0, potem ko je 21-letni Brazilец Oscar, ki je prvič v karieri nastopil v ligi prvakov (Chelsea ga je poleti najel za 30 milijonov evrov, Oscar pa velja v domovini za novega Kakaja), po izenačenem začetku tekme v razmaku dveh minut dosegel dva lepa zadetka. A prednosti aktualni evropski prvaki niso ohranili, saj so Italijani preko Artura Vidala že v prvem polčasu znižali na 2:1. V drugem polčasu je igral Juventus še bolj prepričljivo, Fabio Quagliarella, eden od pozabljenih napadalcev moštva, pa je odlično izkoristil priložnost, ki mu je bila ponujena, in v 80. minuti postavil končni rezultat 2:2. V samih 15 igre (zamenjal je Giovinca) je poživil napadalno fazo svojega moštva, na koncu pa celo zadel prečko

Juventus je na gostovanju v Londonu pokazal karakter, saj se po dveh zadetkih domačega moštva ni predal malodušju, nasprotno pokazal je veliko samozavest, kakršno je označevala nastope turskega moštva v lanski sezoni. Uspeh je še toliko bolj pomemben, če vemo, da je Chelsea z obrambno taktiko dobro omejil Pirla, ki ni bil tako učinkovit kot je zanj značilno. Po drugi strani je treba tudi reči, da Chlesea ni ravno blestel, čeprav je imel kar nekaj priložnosti za zadetek, nekajkrat je bil na mestu tudi Buffon, ki je sinoči odigral 400. tekmo v dresu Juventusa.

Barcelona še nikdar v zgodovini ni začela lige prvakov na svojem stadionu s porazom, a sinoči proti moskovskemu Spartaku bi se lahko tradicija hitro obrnila. Katalonci so sicer z zadetkom Cristiana Tella hitro povedli, vendar so Rusi najprej po avtogolu Alvesa izenačili, na začetku drugega polčasa pa celo povedli.

Na koncu je stvari v svoje roke vzel prvi strelec lige prvakov v pretekli sezoni Lionel Messi in z dvema zadetkoma Bar-

Arturo Vidal je kljub poškodbi gležnja na začetku tekme stisnil zobe, dosegel pa je tudi prvi gol za Juventus

ANSA

celoni zagotovil načrtovane tri točke. Kataloncem je ostalo malce grenkega priokusa, saj se je že v 11. minuti poškodoval Gerard Pique (gleženj).

Pričakovani zmagi so zabeležili tudi nogometaši Bayerna, osmoljenci zadnjega finala iz Münchna, ki so z 2:1 premagali Valencia, ter Manchester United, ki je z 1:0 ugnal Galatasaray. Za Nemce sta zadela Bastian Schweinsteiger in Toni Kroos, za Angleže pa je bil natančen Michael Carrick že v sedmi minuti tekme.

Edini gostujoči zmagi so dosegli nogometaši romunskega Cluja, ki so z 2:0 slavili proti Bragi, ter beloruskega Bate Borisova, ki so presenetili Lille s 3:1.

SKUPINA E									
IZIDA: Chelsea - Juventus 2:2, Šahtjar - Nordsjaellard 2:0									
Šahtjar	1	1	0	0	2:0	3			
Juventus	1	0	1	0	2:2	1			
Chelsea	1	0	1	0	2:2	1			
Nordsjaellard	1	0	0	1	0:2	0			
PRIHODNI KROG Nordsjaellard - Chelsea, Juventus - Šahtjar									

SKUPINA F									
IZIDA: Bayern - Valencia 2:1, Lilla - Bata Borisov 1:3									
Bata Borisov	1	1	0	0	3:1	3			
Bayern	1	1	0	0	2:1	3			
Valencia	1	0	0	1	1:2	0			
Lilla	1	0	0	1	1:3	0			
PRIHODNI KROG Bate Borisov - Bayern, Valencia - Lilla									

SKUPINA G									
IZIDA: Barcelona - Spartak Moskva 3:2, Celtic - Benfica 0:0									
Barcelona	1	1	0	0	3:2	3			
Benfica	1	0	1	0	0:0	1			
Celtic	1	0	1	0	0:0	1			
Spartak	1	0	0	1	2:3	0			
PRIHODNI KROG Spartak Moskva - Celtic, Benfica - Barcelona									

SKUPINA H									
IZIDA: Braga - Cluj 0:2, Manchester United - Galatasary 1:0									
Cluj	1	1	0	0	2:0	3			
Manchester U.	1	1	0	0	1:0	3			
Galatasary	1	0	0	1	0:1	0			
Braga	1	0	0	1	0:2	0			
PRIHODNI KROG Spartak Moskva - Celtic, Benfica - Barcelona									

KOŠARKA - Pri Jadranu igra letos tudi Carlo De Petris

Skoraj doma

Pri odgovorih mora sicer še ponotranjiti, da je že del Jadranove ekipe, saj še ne uporablja prve osebe množice, nasploh pa je nad odločitev, da se pridruži najvišje postavljeni slovenski ekipi pri nas zelo navdušen. Tako poudarja Carlo De Petris, ki bo v letošnji sezoni igral pri Jadranu. Dvajsteletnik (rojstni dan praznuje 1. marca), 200 centimetrov visoki igralec s Sv. Jakoba, je dozorel pri Don Boscu, v zadnji sezoni pa je igral in redno treniral pri Pallacanestro Trieste. V državni diviziji A je krstni nastop opravil na drugi tekmi rednega dela, zaradi omejene minutaže pa je redno igral v deželni C-ligi.

Jadranovi članski ekipi si se pridružil po začetku priprav. Kako se počutiš v novem okolju?

Odlično. Gre za izjemno skupino in tudi kvalitetno ekipo. Sicer pa nisem prišel v neznan kraj, saj sem nekatere že poznal, na primer brata Batich, Bana, Bernetiča in Malalana.

Od kod pa jih poznaš?

V mladinskih ligah sem večkrat igral proti Banu in Bernetiču, ostale sem večkrat srečal na poletnih turnirjih.

V lanski sezoni si stalno treniral s prvo ekipo pri Pallacanestro Trieste, ki je igral lani dve ligi više kot Jadran. Ali občutiš veliko razlik v načinu treniranja?

Razlika je predvsem v kvantiteti, saj so pri Pallacanestru Trieste trenirali tudi jutraj, vsake počitnice pa smo prav tako izkoristili, da bi izboljšali formo. Pri intenzivnosti pa je razlik manj. Sam sem sicer lani treniral enkrat dnevno, ker sem jutraj obiskoval pripravljalni tečaj pred vstopnim izpitom za fakulteto za fizioterapijo. To pa se ni izšlo, tako da bom študiral komunikologijo.

Kdaj pa je Jadranova uprava stopila v stik s tabo?

Osebo me niso kontaktirali, saj so se sprva pogovorili le z odgovornimi pri Pallacanestro Trieste. Vse pa že potem, ko sem začel priprave pri tržaškem klubu. Na-

posled so mi ponudili, da bi se jim pridružil na dveh treningih. Odšel sem in ekipo hitro vzljubil.

Si se hitro odločil, da ostaneš?

Zelo hitro, po dveh treningih. Obenem je državna C-liga odlična odskočna deska in dobra liga, kjer lahko igram. Pri Acegasu seveda ne bi igral.

Kaj pa, ko te Jadran ne bi poklical?

Sprva sem mislil, da bom letos igral v Južni Italiji, vendar sem privolil v ponudbo Jadrana in me to izredno veseli.

Ostali mladi igralci pri Pallacanestro Trieste še čakajo na klic. Ko bi se vse izjalovilo, bi najbrž tudi letos igral v kaki ekipi v deželni C-ligi.

Igral boš za klub, ki ima svojo bogato zgodovino. Kaj že veš o Jadranu?

Vem, da je resen klub, lani je bila njegova sezona odlična. Lani sem spremljal Jadran in pa Servolano, med odgovornimi pa osebno poznam le Borutovega očeta (Marka Bana, op.a.).

Najbrž veš, da boš igral namesto Spigaglie? Ali ga poznaš?

Do lani ga nisem poznal, nato pa so me o njem seznanili soigralci in razumel sem, da je bil pomemben člen ekipe. Sicer pa ne bi govoril o tem, da ga bom nadomeščal. S Francom, Marusičem in Bernetičem si bomo delili njegovo vlogo.

Kako pa je s trenerjem Muro?

Poznam ga že od otroških let, saj je pri 12 ali 13 letih treniral pokrajinsko reprezentanco, v kateri sem igral. Tako, da ne bo težav.

Kaj pa napoveduješ za letošnjo sezono?

Mislim, da smo dobro pripravljeni. Dal bom svoj maksimalen doprinos, da dosežemo čim več. Najbrž pa bo težko ponoviti lanske rezultate, vendar upam, da se bomo uvrstili čim više. (V.S.)

Turnir ŠZ Dom K2 sport: Jadran danes za 1. mesto

Sinočnja polfinalna izida

Jadran - Ajdovščina 59:53 (12:8, 9:20, 24:13, 14:12)

Jadran: D. Batich 7 Žerjal, Ban 11, Slavec 5 (1), Marusič 15, Franco 6(2), De Petris 7, Malalan 5, Bernetič2 ,M. Batich 1.

Ajdovščina: Hervat 3, Radanović 2, Cretnik 14, (1) Koruza, Petejan, Strle 14, Groselj 6(1), Spojler, Kovšča 6(2), Sluga 8 (2).

Alba - Arditia 69:74 (21:12, 21:29, 12:20, 15:13)

Alba: Bazzaro, Coceani 3, Franz 13, Verzegnassi, Cutcut 5 (1), Geremini, Franco 8, Moretti 18 (2), Floreani 3(1), Raccaro 13, Biasizzo 6 (1)

Ardita: Basile 17, Musulin 10 (1), Fornasari 9 (1), Bartolini 7 (1), Antena 4 (1), M. Vecchiet 2, D. Vecchiet 11 (1), Gandolfi, Zuliani 3 (1), Scarel, Luppino 11 (2).

Današnji spored: za 3. mesto 19.00 Ajdovščina - Arditia, finale ob 21.00 Jadran - Arditia

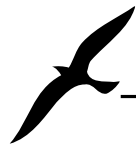
Višješolci pozor!

priljave na razpis sprejemamo do 20.9.2012

Podrobnejše informacije na

www.zssdi.it

ali v uradih Združenja slovenskih športnih društev v Italiji

SLOGA TABOR DANES**V REPNU PROTI FERROALLUMINIU**

Odbojkarji Sloge Tabor Televita se bodo danes zvečer v Repnu (začetek ob 20.30) v tekmi 2. kroga državnega pokala pomerili s tržaškim FerroAlluminium, ki je v lanske sezoni napredoval iz deželne C-lige. Medtem ko je Sloga Tabor v 1. krogu gladko zmagala v Castelfrancu Venetu, so Tržačani še bolj gladko izgubili proti Montebelluni, s katero se bo Sloga Tabor v Repnu pomerila v soboto. Trener Battisti bo skušal dati danes priložnost za igranje vsem svojim igralcem.

TAKOJ DERBI SOČA-VAL

Deželna odbojkarjska zveza je objavila sestavo skupin in koledar tekem predtekmovalne faze moške C-lige. V skupini A bo od naših ekip igrala le druga ekipa Sloge Tabor, v prvem krogu (6. oktobra) pa se bo pomerila z ekipo Club Regione. Ostale ekipe so Volley club TS, Mortegliano, Fincantieri in Vivil. V skupini B bo že v 1. krogu derbi v Sovodnjah med Sočo Zadružno banko Doberdob Sovodnje in OK Val (v resnici društvi sodelujeta, arhivski posnetek), Olympia pa se bo na domačih tleh pomerila z Buio. V skupini sta še videmski VBU in Casarsa.

www.primorski.eu

prej do novice**Obvestila**

AŠD ZARJA obvešča, da se bo ženska telovadba odvijala vsak torek in četrtek, ob 20. uri v telovadnici ŠC v Bazovici. Tečajnice se bodo s prof. Silvo Meulja prvič dobile v torek, 2. oktobra. Info in prijave: 347-8286842.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da je v teku vpisovanje v novo sezono. Urniki treningov na OŠ F. Bevk na Opčinah: skupina Zajčki (7-11 let) pon. 16.30-18.00, sre. 18.00-19.00 in pet. 17.00-18.30; skupina Strele (12-14 let) pon. in pet. 18.00-19.30 in sre. 19.00-20.00; skupina Škrati (nad 15 let) pon. in pet. 19.30-21.30 in sre. 20.00-21.00. Informacije in vpis na tel. 349-7597763 ali info@cheerdancemillemium.com.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM obvešča, da so v teku vpisovanja za predšolsko telovadbo (3-6 let) ob ponedeljkih in petkih od 16.45 do 17.45 v prostorih Sklada M. Cuk (Repentabska ul. 66, Opčine) ter za gimnastiko/akrobatiko ob sredah na OŠ F. Bevk (Opčine): osnovnošolci 18.00-19.00; srednješolci 19.00-20.00; višješolci 20.00-21.00. Informacije in vpis na tel. 349-7597763 ali info@cheerdancemillemium.com.

GINNASTIČNI ODESK ŠZ BOR sporoča urnike za novo sezono: treningi na Stadionu 1. maja bodo ob torkih (16.30-17.30) in ob petkih (16.30-17.30) za predšolske otroke, ob torkih (16.30-17.30) in ob petkih (17.30-18.30) za osnovnošolke. Prvi trening bo v torek, 25.9. Treningi na Opčinah bodo ob sredah (16.30-17.30) za predšolske otroke in za osnovnošolke ob sredah (17.30-18.30) v večnamenskem prostoru osnovne šole. Prvi trening bo v sredo, 26.9.2. Za informacije Petra (3282733390 - ob večernih urah).

OK VAL obvešča, da se začena nova sezona v doberdobski telovadnici. Za predšolske otroke in prvošolce (2006 in mlajši) bo vadba v ponedeljek in sredo od 16. do 17. ure, (prvi trening 24.9). Za letnike 2003, 2004, 2005 bo ob torkih in četrtkih od 15. do 16.30. (prvi trening danes) Treningi U12 in U13 že potekajo ob torkih od 16.30 do 18.30 in ob petkih od 17. do 19. ure. Treningi U13 in U14 deklet že potekajo ob ponedeljkih in sredah od 17.00 do 18.30 ter ob petkih od 15.30 do 17.00. Dodatne informacije: Ingrid 345 9527302 in Tjaša 328-4133974

AŠD MLADINA organizira tečaj smučanja na plastični stezi, začetni in nadaljevalni tečaj z društvenimi učitelji, s pričetkom v torek, 25. septembra, 16.30-18.30. Za informacije in vpisovanja pokličite tel. št.: 347-0473606.

ODBOJKARSKA SEKCIJA AŠD BREG obvešča da bodo treningi za minivolley letnikov 2003, 2004, 2005 in 2006 ob torkih od 17.00 do 18.30 in četrtkih od 16.30 do 18.00. Prvi trening bo v torek 25.9. v občinski telovadnici S.Klabjan v Dolini.

SMUČARSKI ODESK SPDT obvešča, da se v sredo, 3. oktobra 2012 začenejo telesne priprave za smučarsko sezono, namenjene odraslim, v telovadnici šole Codermatz v ulici Pindemonte 11 v Trstu, z začetkom ob 20.30. Za informacije in prijave pokličite na tel.št. 335 6123484.

PK BOR obvešča, da so se začela vpisovanja za tekmovalno, osnovno in nadaljevalno šolo plavanja ter za tečaje prilagajanja na vodo za otroke od 4. leta starosti dalje. Za informacije in vpisovanje pokličite na 04051377 ob delavnikih od 14.00 do 16.00 ali osebno na stadionu 1. maja v Trstu.

ŠPORTNA ŠOLA TRST, BOR ATLETIKA in ŠZ BOR vabijo vse srednješolce in višješolce na treninge atletike ob ponedeljkih, sredah in petkih od 16.30 do 18.00 na stadionu na Kolonji. Vpisi in informacije v uradu na stadionu 1. Maja, telefonsko na 04051377 od 15. do 18. ure ali po el. pošti sportnasolatrst.bor@gmail.com.

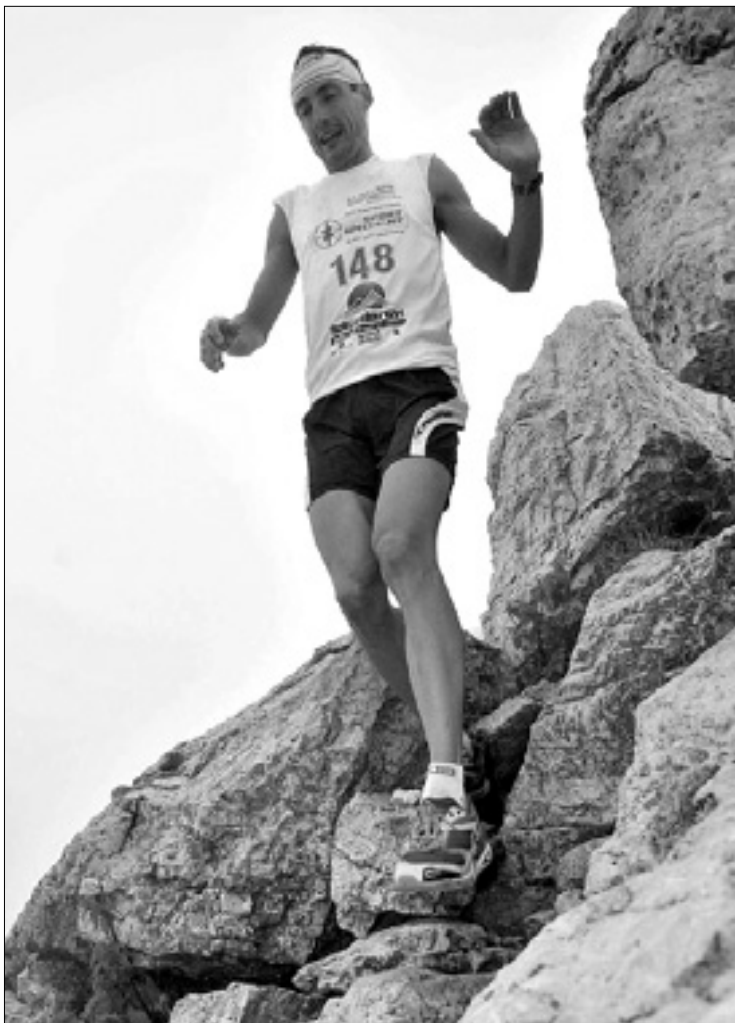
ŠPORTNA ŠOLA TRST in ŠZ BOR, vabita otroke od 1. do 6. leta na urice športne vzgoje ob sobotah zjutraj z začetkom 29. septembra. Vpisi in informacije v uradu na stadionu 1. Maja, telefonsko na 04051377 od 15. do 18. ure ali po el. pošti sportnasolatrst.bor@gmail.com.

GORSKI TEK - Tadei Pivk iz Žabnic italijanski prvak v gorskem maratonu

6400 m višinske razlike

Gorski tekač Tadei Pivk iz Žabnic je novi italijanski prvak v skymarathonu, najdaljši gorskotekaški preizkušnji. Na Trofeji Scaccabarozzi, 43 kilometrov dolgi preizkušnji s 6400 metrov višinske razlike na gorskem območju vzhodno od jezera Como pri kraju Pasturo, je v nedeljo premagal vso konkurenco: osvojil je absolutno prvo mesto in posledično tudi naslov italijanskega prvaka. »Zelo sem zadovoljen za italijanski naslov, a ne samo. Veselim se tudi zmage na tekmi, ki je letos privabila vrhunsko konkurenco. Vsa svetovna elita je nastopala, tudi dva ameriška tekača, tako da je bil nivo še višji kot na letošnjem svetovnem prvenstvu v Španiji,« je pojasnil 31-letni član kluba Aldo Moro, ki uvršča to tekmo med najlepše v Italiji, morda tudi med najlepše na svetu. V 4 urah 45 minutah in 38 sekundah je Pivk premagal tudi dva dvatisočaka, Grignetto (2117 m) in Grignone (koča Brioschi Grigna, 2409 m). Drugi je bil Španec Miguel Heras, zmagovalec leta 2010, tretji pa lanske zmagovalcec Britanec Tom Owen. O osvojitvi državnega naslova sta poročala tudi italijanska dnevnika, rožnata Gazzetta dello sport (v izdaji za Lombardijo) in pa Il giorno, ki sta objavila tudi Pivkovo sliko.

Po zmagi je Pivk, ki si bo po naporni tekmi privoščil vsaj nekaj počitka, že napovedal, da si želi še absolutni državni naslov. Na skupni lestvici, ki upošteva rezultate treh disciplin (skymarathon, skyrace - manj kot 30 km in vertical - 1000 metrov višinske razlike), je prvi, pred oktobrskim finalom (22 km, 2000 m v.r.) pa bo še zadnja kvalifikacijska tekma: »Sem prvi, vendar nimam dosti točk prednosti pred nasledovalci, zato načrtujem nastop tudi na zadnji tekmi pred finalom,« je še dodal Pivk.

Tadei Pivk je na skymarathonu zmagal v konkurenci 184 tekačev

KOŠARKA - C-liga Prvi derbi Bor - Breg bo 17. novembra

Letos bosta na košarkarski parket prva stopila Bor Radenska in Breg, ki bosta prvenstvo deželne C-lige začela že 29. in 30. septembra v Lignanu. Kot lani bodo tam v sklopu dneva košarke odigrali ves prvi krog.

Slovenska derbija bosta 17. novembra in 15. marca. Najprej bo Breg gostoval pri Sv. Ivanu, tekma v Dolini pa bo v 9. krogu povratnega dela. Zaradi lihega števila ekip (letos bo nastopalo 15 ekip) bo v vsakem krogu ena ekipa prosta. Breg bo prost v 8. krogu (10./11. november in 9./10. marec), Bor Radenska pa v 13. krogu (15./16. december in 20. april).

Bor Radenska bo domače tekme igral ob sobotah ob 18.30, Brega pa prav tako ob sobotah, a dve uri kasneje (20.30). Dvakrat bosta ekipi igrali tudi med tednom, in sicer 31. oktobra oziroma 1. novembra, ter predzadnji krog rednega dela, 25. aprila.

ODBOJKA - 5. memorial Laure Maver Krstni nastop Zaleta D Maver: »Lahko presenetimo«

Na turnirju pri Briških tudi Zalet C, Altura in Virtus

5. ženski odbojkarški memorial Laure Maver, ki ga bosta ŠD Kontovel in OD Bor organizirala v nedeljo v telovadnici pri Briških, bo prvi uradni nastop združene ženske ekipe Zalet D. Pod vodstvom trenerja Martina Maverja, ki je lani vodil prvo ekipo skupnega projekta slovenskih društev na Tržaškem, bo letos v D-ligi nastopila popolno prenovljena in bistveno pomlajena ekipa. Od lanske garniture so ostale le Ilenia Cassanelli, Tadeja Zavadlav in Laura Rudes. Vse igralke so rojene med letoma 1991 in 1995, v ekipi pa so s svojimi igralkami zastopana prav vsa naša tržaška društva. Skratka, Zalet D bo letos pravi rezervoar za člansko ekipo, ki nastopa v C-ligi.

»Želja društev je bila, da bi ekipo korenito pomladili, kar bi sicer morali tako in tako narediti, saj so nekateri starejše igralke prenehale z igranjem, druge se niso hotele obvezati za igranje na tej ravni,« je pomladitev ekipe pojasnil Maver. Z razmerami na treningih je trener zelo zadovoljen. »Večina igralok se je udeležila priprav v Mežici, druge so vadile doma. Na treningih kažejo vse igralke veliko vnemo in željo po napredku. Ustvarila se je lepa skupina,« je optimist trener.

Sprva je kazalo, da bo Zalet igral v 1. diviziji, vendar se kasnejšega povabila za ponovno igranje v D-ligi niso otepal. »Prvenstvo bo za nas zelo zahtevno, toda igranje na deželni ravni bo za dekleta lepa izkušnja. Zelo težko bo doseči uvrstitev v skupino za napredovanje, pričakujem pa, da se v fazi za obstanek lahko enakovredno merimo z vsemi nasprotniki. Mislim, da lahko letos celo presenetimo,« je še povedal Maver.

Sestava Zaleta D: Ilenia Cassanelli (1991), Nicol Kralj (1991), Tanja Valič (1992), Tadeja Zavadlav (1992), Laura Ru-

des (1993), Nina Bembi (1994), Karol Ghezzo (1994), Irina Kneipp (1994), Anna Paolo (1994), Caterina Cabrelli (1995), Nika Klobas (1995), Sara Preprost (1995), Janika Skerl (1995).

Memorial Maver bo za našo mlado ekipo zahtevna preizkušnja, saj bodo na njem nastopili sicer sami tržaški tretjeligaši, to so Zalet C, Virtus in Altura. Doslej je memorial dvakrat osvojil Kontovel, po enkrat pa Bor in Zalet C.

Spored 5. Memoriala Laura Maver
Nedelja, 23.9: 10.00 Altura - Zalet C, 12.00 Virtus - Zalet D; 15.00 za 3. mesto, 17.00 finale. (Vse tekme, razen finalne, bodo igrali na dva zmagana seta).

KK Bor: konec tedna Memoriala Tavčar in Gombač

Zadnji poletni konec tedna je na Stadionu 1. maja v Trstu že tradicionalno domena dveh mednarodnih turnirjev v organizaciji KK Bor. Jutri in v soboto bo namreč potekal 19. članski četverboj za Memorial Borisa Tavčarja, v nedeljo pa bo še celodnevni turnir za mladinsko kategorijo under 13 - 11. Memorial Miljo Gombač. To bo tudi generalna za košarkarje Bora Radenska teden dni pred začetkom prvenstvenih bojov. Nasprotniki Popovičevih varovancev bodo državni tretjeligaš Servolana, bodoči tekmelec v deželni C ligi Muggia in že stalni gost iz Sežane, od letos Košarkarski klub Mesarija Prunk, ki je med drugim tudi sponzor Borovih ekip.

Jutrišnji spored: 19.00 Bor Radenska - Muggia, 21.00 Servolana - Sežana. Sobota: 19.00 tekma za tretje mesto, 21.00 finale.

Mladinski turnir v spomin na dolgoletnega Borovega predsednika in nato nočnega čuvaja na Stadionu 1. maja Milja Gombača pa bo letos potekal na nedeljo in je namenjen starostni kategoriji U13. Letnike 2000 in 2001 je na Vrdeški letos prevzel sežanski strokovnjak Igor Meden. Moči bodo merili z vrstniki treh društev iz Slovenije, s katerimi je KK Bor navezal stike, in sicer poglej s sežanskim klubom še z Domžalami in Olimjem.

Spored: 10.00 Bor - Sežana, 11.30 Domžale - Terme Olimia, 14.30 za 3. mesto, 16.00 finale.

PLANINSKI SVET

Strma peč

V upanju, da bodo lepi septembrski dnevi še kar trajali, pa čeprav so napovedi vremenoslovcev bolj črnogledne, pripravljamo Slovensko planinsko društvo Trst v tem mesecu še dva avtomobilski izleta. V nedeljo, 23. septembra se bomo - kot smo že poročali - podali v Montažovo skupino, točneje na Strmo peč (Monte Cimone), ki predstavlja najvišji in najpomembnejši vrh v zahodnem delu tega masiva. Zbirališče ob 6.00 uri na trgu v Sesslanu.

Za vpis in morebitne informacije pokličite na tel. številki 040 413025 (Marinka) ali na št. 040 220155 (Livio).

Gora Flop

Zadnji nedeljo v septembru, točneje 30. pa je predviden avtomobilski izlet v Karnijske Alpe. Povzpeli se bomo na 1792 m visoko goro Flop v skupini Sernio-Grauzaria. Tudi v tem primeru bo zbirališče v Sesslanu in sicer ob 6.30, od koder bomo nadaljevali pot do Moznice (Moggio Udinese). Peljali se bomo še po dolini Val d'Aupa do naselja „Case Nanghez“ (742 m). Tu si bomo oprtali nahrbtnike in začeli vzpon po široki mulatjeri, ki se vijugasto dviga najprej skozi borov gozd do nekdanjih pašnikov bivše planšarije Casera Flop (zaradi pogozditve so skoraj izginili); skozi bukov gozd, preko gručnate soteske Vallone di Flop do kočice Creta Grauzaria (1260 m). Od tod vodi pot na vrh gore Flop, ki nudi zelo lep razgled na severne stene Sernia in Grauzarie, na Zuc del Boor proti jugo-vzhodu in na goro Tersadia proti severozahodu. Izlet ni posebno zahteven, je pa naporen, predvidenih je 5 do 6 ur hoje. Manj trenirani planinci pa se lah-

ko odločijo za vzpon do kočice Creta Grauzaria.

Za vpis in morebitne informacije pokličite na tel. številki 040 413025 (Marinka) ali na št. 040 220155 (Livio).

Sedež SPDG spet redno odprto ob četrtnih

Po poletnem premoru je sedež SPDG spet redno odprto ob četrtnih med 19. in 20. uro. Društvo obvešča člane, da bo tudi letos poskrbelo za stenski planinski koledar za 2013, z barvnimi posnetki s slovenskega gorskega sveta in vabi interese k prednaročilu.

Od 3. oktobra spet rekreacijska telovadba

V telovadnici Kulturnega doma bo od prve srede dalje spet redna tedenska vadba v okviru programa rekreacijske telovadbe SPDG. Dejavnost se bo odvijala vsako sredo od 19.30 do 20.30. Prijave in informacije pri Aldotu.

Predlogi za dejavnost v letu 2013

Upravni odbor SPDG je na svoji zadnji seji sprejel sklep, da se do začetka novembra zberejo predlogi izletniške in druge dejavnosti v letu 2013 in da se zatem poskrbi za izdajo koledarja v obliki zgibanke. Društvo vabi člane, da aktivno sodelujejo pri pripravi osnutka in da do konca oktobra posredujejo predloge.

MAORI VS. PAKEHA

Bruno Križman

6.

Po parkih Te Puia in Wai-O-Tapu tečeta dva potoka, ki pa ne posegata v vulkansko delovanje. Posebno v prvem se vodni tok slikovito vije med brbotajočimi mlakami in lužami. Pred vhomom v Wai-O-Tapu sta dve zanimivosti, ki ne spadata v sam park. Najprej največja blatna mlaka, ki ima hkrati tudi najbolj slikovito delovanje. Poleg visokih tankih izbruhov pravokotno v višino ali poševno, se počasi pomikajo velike mase blata. Če sem že omenil ajdovo polento, lahko povzamem v tem kraju približam mesenju testa za ržen kruh. Žal so nekaj sto metrov stran naravno posilili. Že pred več leti se je iztrosil gejzir, našli pa so sistem, da ga po želji obudijo. Zgradili so umeten stožec, ki na oko izgleda naraven. Iz njega prihaja samo sikanje plina. Zgradili so majhno legendo, da gejzer bruha vsak dan ob 10. uri. In res

Delujoči ognjenik na otoku White Island

Od ladje do pomola z gumenjakom

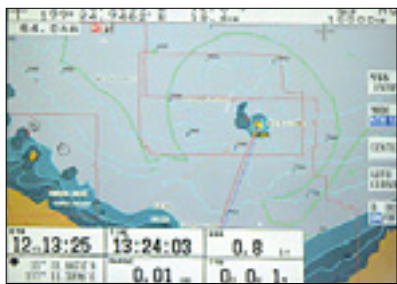
Točna navodila za varen obisk vulkanskega otoka

Iz žrela pihajo žveplene pline vsi hudiči Nove Zelandije

Dve koloniji morskih ptic na obširni jasi

Radar je prikazoval točno lego otoka Whakaari (White island)

vsi avtobusi in kombiji hitijo, da so ob tisti uri na mestu. Japonci (res samo oni) s pripravljenimi digitalkami napeto gledajo na ure. Uslužbenec parka je toliko pošten, da pove resnico. V žrelo stresa vrečko neke kemikalije. Že v nekaj minutah se pojavi pena in nato nekaj minut brizga.

Voda je mrzla, ob vetru iz neprave smeri pa se lahko zgodi, da »Lady Knox« tiste najbolj neučakane v prvih vrstah tribune, požegna.

Zadnji dan v Rotorui je pomenil tudi celodnevni izlet do severovzhodne obale in od mesta Whakatane s plovbo do otoka White Island ali Whakaari v jeziku Maori. Tam blizu leži Tauranga, eden rajev novozelandskega jadralnega športa. Iz Taurange je konec leta 2008 izplul slovenski samotni jadralca Jure Šterk, za katerim se je izgubila vsaka sled, medtem ko so poškodovano jadralnico nekajkrat opazili v Indijskem oceanu.

Plovba, točno v smer od koder je prihajalo valovanje (proti severu-severovzhodu) je bila tisti dan precej mirna, nekateri pa so v poldrugi uri že nabrali dovolj težav in so se morali poslužiti papirnatih vrečk. Postanek v majhnem neposredno ob mirno morsko gladino je vznemirljiv. Izza bližnjega grebena se valijo oblaki pare, občasno zabobni, stalno pa je prisotno neko sikanje. Barka velikosti našega »zelenega delfina« ne more pristati neposredno ob majhnem pomolu. Na otoku ne živi nihče. V morje spustijo gumenjak za kakih 15 potnikov. Tisti dan so opravili štiri vožnje, da smo vsi dosegli obalo navidezno grozeče pošasti, ki tu pa tam poskrbi za izbruh večjih razsežnosti. Če se pravilno spomnim obvestil, se je to zadnjič zgodilo pred štirimi leti, ko se je zaradi lave korenito spremenila podoba kraterja. Pogled na fotografiji, posneti iz zraka, razkriva lijak kraterja, ki pokriva vsaj četrtino površine otoka in v vzhodni smeri podor, iz katerega je lava stekala v morje.

Obisk ni brez nevarnosti. Nenaden apokaliptičen izbruh bi bil za vse usoden, možnost pa je minimalna. Osebe, ki vodijo skupine izletnikov razdelijo vsem ...plinske maske. No, pa ne pretiravajte! Ne gre za pretiravanje. Čez nos in usta si maske nadeneš v bližini najbolj aktivnega dela vulkana, kjer kot iz pekla z veliko močjo pihajo vsi hudiči Nove Zelandije. Izpuhi so nabiti z žveplom. Tu je maska neobhodno potrebna. Brez nje se človek lahko zaduši. Do te točke je več prehodov majhnih potokov z barvo vodenice rumenih odtenkov. Tok z rdečo vodo fantastično navaja k misli, da prihaja iz kake ogromne klavnice. Nad vsem pa kraljuje izpuh žveplениh plinov s svojim živo rumenim žrelom in črtno v notranjosti.

Žrelo je v precejšnji bližini globeli, ki predstavlja sedanjo raven vulkanskega delovanja. Nižja je za kakih 30 metrov. V njej so mlake rumene in rdečkaste vode, nekaj čeri enake kromatičnosti in lebde nje hlapov z opozorilom, da se vulkan pripravlja na kak nov podvig. Pot nazaj do pomolčka, kjer čaka gumenjak, poteka preko suhe skorje. Visoko na glavnem grebenu je postavljena kamera, ki vsake pol ure slika krater. Iz posnetkov nadzorniki spoznajo, če je položaj varen za obisk ali pa je treba vzpostaviti preplah. Plovba nazaj je neprimerno bolj mirna, ker ladja jezdi valove in se ne vanje zaganja. Tudi tam so si omislili predstavo z delfini. Morska bitja so za polovico manjša od tistih iz Bay

ne smo pripluli v zaliv pred izlivom majhne reke... Odpravil sem se na kopno z oddelkom posadke v pinasi in šajki Pristali smo na obali vstric naše ladje na vzhodnem bregu omenjene reke; ko pa sem opazil na drugi strani nekaj domačinov, s katerimi sem želel govoriti in sem videl, da ne moremo prebrsti reke, sem poklical šajko, da nas prepelje na drugo stran, pinasi pa sem ukazal, naj čaka v ustju reke. Medtem so domačini izginili. Približali smo se kljub temu njihovim kočam... Komaj smo sto-

James Cook

Spomenik beleži datum 8. oktobra 1769. Cook je v svoj dnevnik vpisal 9. oktober

Abel Tasman je leta 1642 kot prvi Evropejec dosegel Novo Zelandijo

of Islands, jih je pa zato več deset. Vsaj pol ure skačejo iz vode, švigajo okoli barke in ji večkrat prav pred premcev presekaajo pot.

Niso pa edina živalska bitja. Na zahodnem pobočju otoka, ki se vedno bolj oddaljuje, je opaziti nekaj rastlinja. Na obširni jasi sta dva velika bela madeža. Dve koloniji morskih ptic, ki imajo tam svoj habitat.

Po obisku vulkanskega otoka, se je moja pot obrnila odločno proti jugu. Emotivno je bil zelo važen postanek v mestu Gisborne. Kraj je bil prizorišče prvega pristanka angleškega pomorščaka Jamesa Cooka. Bilo je v nedeljo, 8. oktobra leta 1769, kot je napisano na spominskem obeležju. James Cook je bil izreden opazovalec in točen kronist. Ločeval je strokovni del od osebnih čustev. Na koncu vsakega poglavja, časovnega ali zemljepisnega, je pristavil še celostno analizo.

V slovenskem prevodu zapisov Jamesa Cooka (Potovanja okrog sveta, Mladinska knjiga 1952) je zapisano: »Lahni vetrovi in vedro vreme. Popold-

pili iz šajke, so prišli iz gozda onstran reke štirje možje, ki bi vsekakor preprečili, da bi se šajka vrnila ... če jih bi ne bili opazili iz pinase in zaklicali posadki, naj se hitro spusti po reki nizdol.... medtem so domačini dirjali ob reki za njo. Ko je to videl vodja pinase, je dvakrat ustrelil s puško nad njihovimi glavami. Domačini so se pri prvem strelu ustavili in se ogledovali, za drugega pa se niso več zmenili; zato je vodja ustrelil tretjič in na mestu ubil enega izmed njih, ki je ravno hotel zagnati svoje kopje v čoln.« Sledi opis presenečenja nad neznanim orožjem, ki je tako nenadoma ubilo enega od domačinov.

Naveden zapis Cooka nosi datum 9. oktobra. Pred ustje male reke je Anglež sicer prišel 8. oktobra, izkrcali pa so se dan kasneje, medtem ko spomenik jasno govori o »first landing«, torej o prvem izkrcanju.

Kaj je Cook videl 8. oktobra popoldan? Piše: »V zalivu smo videli več kanujev, na obali pa ljudi in v ozadju nekaj koč.«

Pomislil sem na spomenik Cooku, ki ne stoji v neposredni bližini reke. Cook je eden angleških junakov in spomenik je povsem na mestu. Morda bi ne bilo napak, da bi na spomenik vklesali tudi brezimnega ubitega domačina. Bi to lahko bil predmet za obravnavo na zasedanju »Waitangi tribunak«?

Spomenik pa ima neprimerno okolišje. Tik ob njem je prostor z velikimi skladi debelih hlodov, ki jih kamioni neprestano dovažajo iz bližnjih gozdov. Diši po smoli, ker gre za iglavce. Med temi skladi je tudi gospodarsko poslopje, ki verjetno gosti žago. Z malo fantazije si opazovalec lahko priključilo sliko, ki jo je videl Cook. Reka Waimata je še vedno tam. Tik pred izlivom v morje je sipina, preko katere je Cook nameraval priti do koč domačinov. Na levem bregu, tam kjer danes stoji spomenik, so se prikazali štirje domačini in tam je padla prva žrtev Angležev. Kjer so stale kočice, je danes obrečno sprehajališče.

Sodeč po zapisih, so imeli manj sreče Nizozemci pod poveljstvom Abela Tasmana, ki so 13. decembra leta 1642 kot prvi Evropejci opazili južni otok. Tri dni kasneje so se približali obali, od katere se je ločilo več dolgih kanujev, ki so Nizozemce napadli. Kronike govorijo o štirih ubitih mornarjih. Ker se Tasman s svojimi ni izkrcal, ni znano, če so bile smrtno žrtve tudi med napadalci. Težko pa si je misliti obratno, saj so Evropejci razpolagali s strelnim orožjem.

Če Cooka domačini (tam živi pleme 'ngati' Kahungunu) niso sprejeli lepo, je zelo možno, da se je že nekaj vedelo o podvigih Nizozemcev. Konec koncev je 13. decembra Tasman opazil južni otok in nato tri dni plul proti severu. Njegovo

srečanje ni moralo biti posebno daleč od današnjega Gisbornea, čeprav je med enim in drugim otokom morska ožina. Niso pa v tem kraju lepo sprejeli niti mene. Vsaj v nadaljevanju ne. Ob prihodu, dokaj pozno zvečer, sem ugotovil, da je bila avtobusna postaja precej daleč od mesta, kjer bi našel prenočišče. Šofer je imel opravka z avtobusom in je bil edina oseba, ki je tam ostala. Ponudil se je, da me sam zapelje prav do hostla, ker so na bližnjem servisu avtobus očistili. Prijazen Pakeha. Drugo jutro sem že zgodaj odhajal, ker sem Cookov spomenik in kraj obiskal še pred mrakom. V kavarnici sem si hotel privoščiti zajtrk, zoprna rdečelasa upraviteljica pa me je najprej osorno ošvrknila s vprašanjem, če bom zmožen plačati! Neprijazna Pakeha. Pogledal sem se v ogledalo. Bil sem urejen in sveže obrt. Tudi denar sem imel. Ne vem, kaj jo je uščipnilo.

-----Se nadaljuje

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihte

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticiklona

VREMENSKA SLIKA

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Po večerni hladni fronti bo sledil prihod suhega in hladnega zraka iz severne Evrope. Jutri se bodo v višjih legah nahajali milejši zahodni tokovi, v nižjih legah pa se bo zrak segrel nekoliko počasneje.

Hladna fronta bo zvečer prešla naše kraje. Za njo bo k nam od severovzhoda pritekal hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.50 in zatone ob 19.06
Dolžina dneva 12.16

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 12.07 in zatone ob 21.34

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.20 najvišje 8 cm, ob 6.04 najnižje -11 cm, ob 12.49 najvišje 36 cm, ob 20.07 najnižje -31 cm.
Jutri: ob 13.10 najvišje 24 cm, ob 22.21 najnižje -25 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenski vpliv na splošno počutje in razpoloženje bo obremenjen. Veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost. Splošna obremenitev bo ponoči slabša.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 21,9 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 13 2000 m 1
1000 m 10 2500 m -0
1500 m 5 2864 m -1

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 5 in v visokogorju 6.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Povsod bo jasno, zrak pa suh in hladen. Zjutraj bo na obali pihala močna Burja, ki bo čez dan oslabela. Dopoldne bo v gorah niča izoterma nad 2000 m, zvečer pa na 3000 m.

Ponoči bo še deževalo, največ padavin bo v južni Sloveniji. Proti jutru bo dež ponehal, od zahoda se bo zjasnilo. Zjutraj bo ponekod po nižinah nastala megla. Jutri čez dan bo večinoma sončno. Burja na Primorskem bo oslabela in ponehala.

NAPOVED ZA JUTRI

Pretežno jasno do rahlo oblačno; v predalpskem pasu bo oblačno. Pihal bo šibak veter. V višjih slojih bo topleje (nad 2000 m).

V petek bo povečini jasno, zjutraj in del dopoldneva bo ponekod po nižinah megla ali nizka oblačnost. V soboto in nedeljo bo zmerno do pretežno oblačno. Občasno bo ponekod rahlo deževalo.

VOZILI SMO - Francoska limuzina prestala test varčne vožnje

Pri peugeotu 3008 hybrid4 so elektromotor kombinirali z dizlom

Novost pri novem peugeotu 3008 hybrid4 je v tem, da so ga naredili v kombinaciji z dizelskim motorjem, sicer bi bil čisto navaden hibridni avtomobil. Pri tem jih je vodila ugotovitev, da so dizelski motorji še varčnejši od bencinskih in tako bi morala biti varčnejša tudi hibridna kombinacija. Gre za prvi velikoserijski dizelski hibrid.

Poraba je torej veliki adut Peugeotovega hibrida. Tovarniški podatki govorijo o 3,8 litra kombinirane porabe, poraba našega testnega vozila je bila sicer za dobrih 40 odstotkov višja, ob današnjih cenah goriva pa se pri njej voznik zadovoljno smeji.

Dvolitrskemu 163-konjskemu dizlu torej pomaga sinhroni električni motor. Ta zmore 27 kilovatov, avto pa lahko poganja sam ali v kombinaciji z motorjem z notranjim izgorevanjem. Torej gre za vzporedni hibrid. Dizel poganja prednja, elektromotor pa zadnja kolesa. Pa vendar je slednja možnost, katero je moč vklopiti preko osrednjega upravljalnega gumba (na voljo so načini AUTO, SPORT; ZEV (električni) in 4X4), namenjena le optimalnejši razporeditvi navora v slabših pogojih, na zadnjo os pa se prenese največ do 40 odstotkov moči. Pozimi bi ta rešitev lahko uspešno prispevala k varnejši vožnji na zasneženi podlagi. Z elektromotorjem ima 3008 hybrid avtonomijo do štirih kilometrov in izključno električno hitrost do dobrih 50 km/h. Baterije so zato razmeroma majhne in prtljažnik zmanjšajo samo za 50 litrov. Ves električni pogonski sklop avtomobilu doda sto kilogramov.

Prednji sedeži so kar udobni, udoben in lepo oblikovan je voznikov delovni prostor, merilniki so pregledni, velik barvni zaslon omogoča dober pregled nad funkcijami avtomobila in tudi oprema testnega 3008 Hybrid4 je bila bogata, vključevala je tudi zaslon za meril-

nike in 3D-navigacijo. 3008 porabo prikazuje na velikem barvnem zaslonu sredi armaturne plošče v petminutnih povprečjih in se je hitro prikazal vzorec porab nekoga, ki živi v predmestju. Prvih pet minut je poraba okoli 10 litrov (mrzel motor, klimatizacija in podobno), potem pade pod pet litrov (včasih tudi pod štiri) na podeželskih cestah, se poveča za kak liter med mestno vožnjo, dokler baterija ni preveč prazna – potem poraba spet zraste za kak liter. Če lahko izrečemo kakšno negativno pripombo, leti slednja na robotizirani menjalnik, ki je počasen in preveč sunkovit.

MINI - Predstavitev v Parizu

Naslednji član družine bo paceman

Plodna družina minijev nezadržno raste. Poleg minija hatchback, cabrio, clubman, countryman, coupe, roadster bo sedaj vrsta na miniju paceman, ki ga bodo, skupaj z vsemi drugimi člani družine predstavili na skorajšnjem pariškem avtomobilskem salonu (29. 9. - 14. 10.).

Novinec bo daljši od hatchbacka in dinamičnejši od countrymana: dolg bo 411 cm, kupci pa bodo lahko izbirali med dvem dizloma in dvema bencinskima motorjema. A se vam ne zdi, da je na sliki še kar podoben zlahtnejšemu range rover evoqueju?

NOVOST - Predstavitev v Parizu

Fiat napoveduje tretjo generacijo pande 4x4

Skoraj 30 let po predstavitvi prve Fiatove štirikolesne gnane pande (predstavili so jo italijanski novinarjem v Genovi v daljnem letu 1983 in takrat je marsikateri kolega pri prečkanju 40 cm globoke rečice obstal v vodi in se moral zateči na streho avtomobila) bo turinski velikan ponudil njeno tretjo generacijo, ki jo bodo prvič predstavili na letošnjem avtomobilskem salonu v Parizu. Prvo štirikolesno gnano serijsko pandu so razvili v sodelovanju s podjetjem Steyr-Daimler-Puch AG, ki je s Fiatom intenzivno sodelovalo že prej, ker so Avstrijci izdelovali licenčne fiate (osebni modeli: 500, 1100, 1200, 1400, 1900, 126 itd) od leta 1948 pa vse do leta 1975, ko so tovarno v Gradcu zapustili zadnji 'Steyr-Puch' fiati z oznako 126.

Panda 4x4 je sodila med redke predstavnik svoje velikosti, ker si je takratni kupec vozil iz te kategorije lahko omislil samo primerljivo lancio Y10 1.0 4WD ali pa izdelek japonske znamke Subaru (justy 1000 / 1200). Zaradi njenih resnično kompaktnih zunanjih mer je panda 4x4 (dolžina: 368 cm, širina: 167 cm, višina: 160 cm,

Volkswagen skrbi za izobrazbo svojih kadrov

Marsikje, recimo na območju Vatikana, število 666 ne vzbuja ravno najboljših in najlepših občutkov saj je simbol hudiča. Za koncern Volkswagen ima to število povsem drugačen pomen. V Wolfsburgu so se namreč zbrali vsi mladi predstavniki in predstavnice šolskega letnika 2012, ki bodo po skoraj štirih letih šolanja v Volkswagnovih obratih pridobili uradno kvalifikacijo in seveda tudi delovno razmerje. V času šolanja se bo rekordnih 666 letošnjih kandidatov in kandidatke (35% jih je ženskega spola) v Wolfsburgu izobrazilo v 24 različnih poklicih, ki so tesno povezani z avtomobilsko industrijo. 160 mladih se je ob tem odločilo za dualni študij (istočasno pridobivanje poklica in visokošolske izobrazbe), ki ga bodo opravili v 12 stopnjah.

Stran pripravil Ivan Fischer